

טיפוס מחודש

מגזין הטיפוס של המועדון האלפיני, עלון מספר 2, תאריך: 15.8.2003 מחיר: 00ש"ח

בדרך לפסגת האלפמיו.

ההר שנתן וההר שלקח - הסיפור המלא על האסון באלפמיו

מאת יונתן בן משה

לטפס הר בקצה העולם- חאן טנגרי

מאת אריאל הנדל

ביצים גדולות וטיפוס אחה"צ ב-Gunks

מאת דניאל שליט

ועוד...

משמעותית, ועוד אינספור "כמעט" תאונות, שלמזלנו לא התרחשו.

הקלישאה הידועה, או שאינה ידועה לכולם, היא שתאונות קורות דווקא במצבים קלים וכמעט טריוויאליים ולוו דווקא במצבים קשים של מאמץ גדול. כאשר מטפס, נמצא בשיא המאמץ או בצעד מאד קשה, גופו מלא באנדרגלין, אשר גורם לחידוד החושים, הראייה השמיעה והמגע. והרגישות הסביבתית שלו גבוהה הרבה יותר מאשר כאשר הוא מרגיש "בטוח".

לצערנו רוב התאונות קורות כאשר המעורבים בעניין מרגישים בנוח, אולי יותר מדי בנוח, ומבצעים פעולות באופן אוטומטי, פעולות אותן עשו עשרות ומאות פעמים.

הבעיה, במקרים רבים של תאונות וכמעט תאונות בארץ, מתחילה בחוסר ידע. הטיפוס הוא ענף אשר מתפתח לשמחת כולנו בקצב מאד מהיר בשנה-שנתיים האחרונות. אנשים רבים נחשפים לטיפוס, בד"כ דרך חברים, ומצטרפים לקהילת המטפסים. מכיוון שרוב המטפסים אינם עושים קורס בסיסי בהתנהגות בסביבת סלע ותפעול ציוד גלישה וטיפוס (עניין ששווה דיון בפני עצמו), רוב הידע, שבמקרים רבים אינו רב, נרכש מחברים. ישנו תמיד פער בין הידע של ה"מדריך" הלא מקצועי למה שהמטפס החדש קולט, הפער הזה לעיתים הוא מאד משמעותי. בפער הזה קורות תאונות, כאשר מטפסים לא מנוסים, מרגישים בטחון עם ידע לא שלם ומבצעים פעולות שלא בצורה בטיחותית, או אף פעולות שגויות מן היסוד. כמו שכבר הודגש, בגלל החוסר בקורסים בסיסיים בהתנהגות בסביבת סלע אנכית, והעלות הגבוהה של הקורסים הקיימים, יש חשיבות גדולה הן מצד המטפסים הותיקים לשים יותר תשומת לב לפעולות של מטפסים מתחילים, והן מצד המטפסים המתחילים לשאול. אם אינכם בטוחים כיצד לעשות דבר מה במאה אחוז, תשאלו, תמיד יהיה מישהו שישמח לתת עצה.

הבעיה השניה נובעת מעודף ביטחון וחוסר תשומת לב של מטפסים שעברו את השלב הבסיסי. החל משלב מסוים כל מטפס מרגיש בטחון עם הציוד שברשותו וציוד טיפוס בכלל. הפעולות נעשות אוטומטיות ויש הרגשה של שליטה מלאה בציוד. הרגשת השליטה הזו מסוכנת בעיקר באותן פעולות שנראות טריוויאליות ומבצעים אותן פעם אחר פעם. בדיקת קשר, בדיקת טבעת נעולה וכו'...

אין להקל ראש כשהדבר נוגע לבטיחות. התאונות קורות בגלל חוסר תשומת לב. כזה שנובע מתחושת שליטה ובטחון עם הציוד.

לפני שאתם עולים על מסלול, הקפידו לוודא שיש לכם את כל הציוד הדרוש כדי לטפס אותו (בין אם טבעי ובין אם ספורטיבי), שאתם יודעים מה לעשות בהגיעכם לתחנה ושיש לכם את הציוד הדרוש כדי לגלוש, הקפידו שהמאבטח שלכם אכן, יודע מה אתם עושים ושהתקשורת ביניכם תהיה ברורה, ובדקו את הציוד לפני הטיפוס לראות שהוא מוכן.

תוכן :

- 2 דבר המערכת:
- 2 מכתבים למערכת!
- 2 בטיחות בטיפוס
- 3 צ'ופינג (חציבה בסלע)
- 3 הסיפור המלא - טרגדיה באלפמיו.
- 7 חדשות טיפוס
- 8 שתי אצבעות מהפסגה
- 15 חלום של אתר: ה- Gunks
- 16 תולעת ספרים - מדור הספרות
- 17 מסלול מכשולים - הטור הטכני
- 19 לא רוצה להיות סטטיסטיקה - מדור הבטיחות
- 20 הודעות המועדון

דבר המערכת

זוהי המהדורה השנייה של עלוננו. אנו מקווים שרובכם הספיקו לעיין בעלון הראשון ונשמח לקבל הארות והערות נוספות על אלו שכבר התקבלו. בעלון זה אנו מביאים מספר מדורים חדשים ובתקווה יהפכו הם למדורים קבועים (לא רוצה להיות סטטיסטיקה, תולעת ספרים והטור הטכני). בנוסף נכתבו לעלון זה שלוש כתבות. שתיים שעוסקות בטיפוס הרים. התאונה שארעה לפני כחודש סמוך לפסגתו של האלפמיו בפרו וסיפור על טיפוס חאן-טנגרי בגבול סין וקזחסטן כמו כן לפני כשבוע חזרה המשלחת הראשונה שהוציאה המועדון האלפיני לקווקז. חברי המשלחת חזרו מלאי חוויות ואף הצליחו (רובם) להגיע לפסגתו של האלברוס (ההר הגבוה באירופה) את סיפורם תוכלו לקרוא בעלון הבא. אנו מקווים שכתבות אלו פותחות לפניכם את העולם המופלא של טיפוס הרים גבוהים שכה חסר בארצנו. ומקווים שרבים יצטרפו לאלו שיוצאים למחוזות מופלאים בכדי להנות, להתמודד (לכתוב לעלון!) ולראות את פלאי הטבע הללו. כתבה נוספת עוסקת בטיפוס צוקים. על אחד מהאתרים הקלאסיים בעולם לטיפוס צוקים **טבעי** (מאובטח באבני עיגון).

שלושה ממטפסינו המצטיינים יצאו לאליפות העולם בשאמוני והביאו גאוה לענף הטיפוס הספורטיבי שתופס תאוצה. יישר כח!

גם המועדון האלפיני תופס תאוצה ואנו ממליצים בחום להצטרף לשורותיו (ועתה יש גם מבצע הצטרפות לשנה הנוכחית ולשנה הבאה). נערך כנס בטיחות שהוכתר בהצלחה ואנו מקווים שתמשיכו להגיע לפעילויות שמתוכננות לקראת היציאה למחנה הטיפוס בואדי ראם בסוכות.

קראו ותהנו.

מכתבים למערכת!

בטיחות בטיפוס

ברצוני להקדיש את מכתבי לכמה הערות והארות כלליות לגבי בטיחות בטיפוס. שלוש תאונות רציניות היו השנה באתרי טיפוס בארץ בהם נפגעו מטפסים בצורה

להגיע להוארז הנמצאת מתחת לשני רכסי הרים מרשימים ביותר, ועקב כך מהווה בסיס ליציאה לטרקים, טיפוס מצוקים, טיפוס הרים ועוד אטרקציות טבע רבות.

היא סיפרה לי שהיא רוצה לעשות את כל מה שיש להוארז להציע, גם אם זה יקח חודשים, וכבר התחילה לתכנן את לוח הזמנים הצפוף.

כבר לאחר שבוע נקטע הל"ז המתוכנן כאשר אנדרס, הבעלים של סוכנות הטיולים בה עבדתי הציע לה לעבוד יומיים ובתמורה היא תוכל לצאת ללא תשלום לטפס על הר שנחשב לקל ובטיחותי ביותר, ביחד עם קבוצה שכבר התארגנה ויוצאת לטיפוס זה מטעם הסוכנות.

טיפוס על הר הוא ספורט, זה כמו להתאמן במכון כושר, זה כמו לרוץ ריצה ארוכה, זה כמו לרכב על אופניים. זה קשה פיזית מפני שצריך לעלות עליות תלולות במשך שעות ארוכות ולשאת על הגב תרמיל כבד בגובה רב שבו קשה לנשום, וזה קשה מנטלית מפני שקר מאוד וקשה מאוד לאורך זמן רב.

אך החוויה שווה את הכל! אין זה משנה אם הגעת או לא לפסגה, עצם ההתמודדות הפיזית והמנטלית תעניק לך הרגשה מצוינת וסיפוק שלא יתואר במילים. ספורט - פשוטו כמשמעו!

לאחר יומיים רצופים של טיפוס וירידה מההר, חזרה אופירה לסוכנות מלאה בחיוכים וסיפורים: "היה מדהים! הגענו ממש ליד הפסגה והמדריך אמר שמסוכן לעבור ואז חזרנו, אבל זה לא משנה, היה כיף, פשוט מדהים, היה מאוד קשה אבל שווה", כך סיפרה לי בהתלהבות. אני, בניגוד אליה, לא כל כך התלהבתי מסיפורה, שכן אני רגיל לראות מידי יום אנשים רבים יוצאים וחוזרים מהרים ובפיהם תמיד אותה התלהבות טהורה ואותו ברק בעיניים שכל כך כיף לראות, אך בכל זאת, מאוד שמחתי שעוד ישראלי מרוצה מחווית טיפוס טובה.

בישראל אין הרים מושלגים שניתן לטפס ולכן רוב האוכלוסיה אינה מבינה את מהות הטיפוס ורואה את הטיפוס כחוויה מיותרת ומסוכנת שלא לצורך.

כשאתה אומר בישראל שאתה מטפס התגובה שאתה זוכה לה היא: "על סולם? למה?". כשאתה אומר זאת במקומות אחרים בעולם מעריכים אותך בתור ספורטאי ומתעניינים בעברך כמטפס.

לכן כשאופירה, כמו ישראלים רבים לפני, סיפרה לי בהתלהבות על חווית הטיפוס שמחתי בשמחתה וחשבתי לי: "יופי, עוד מישוה מבין!"

אופירה בילתה את שני ימי העבודה שלה בסוכנות כשהיא מציירת וכותבת שלטי פרסום. "אין ספק שלילדה יש כשרון ושהיא בטח עשתה מאות כאלו מאז שהיא היתה קטנה" חשבתי, בעת שביקשתי ממנה להכין עוד שלט שגם אותו היא הצליחה לעשות ביצירתיות רבה.

באחת משיחותינו ביומים אלו, התפתח בינינו ויכוח שמטפסים ישראלים אוהבים ביותר: "למה רשות

חשוב להקפיד על הפרטים, ולא להיכנס לשאננות, ולשגרה של הרגלים.

טפסו בבטחה והקפידו על זהירות.

ן

צ'ופינג (חציבה בסלע)

אני בד"כ לא טוב בכתיבה אך נאלץ אני לחרוג מהרגלי זה עקב מספר ארועים מצערים שקרו בארץ ולצערי ממשיכים לקרות. הכוונה היא להמשכה של תופעת הצ'ופינג. זה התחיל בזכרון ב"אינקויזיציה" וב"שלוש חבר" המשיך במצוק היונים שבו חלק מאלו שפתחו את המסלולים נעזרו במקוש על מנת "לשפר" אחיזות קיימות וכאלה שלא כל כך קיימות אך המטפס רצה שיהיו קיימות ועתה זה הגיע לגיטה ל-"Learning to fly". למישהו האחיזה היתה כואבת בקרוקס אז הוא שבר את השפיצים שכאבו לו.

אין לנו הרבה צוקים בארץ ועוד פחות כאלו שמותר לטפס. מי שלא מבין שיש מטפסים טובים יותר שמסוגלים לעשות את המסלול ללא ה"סיפורים" שלא יטפס. אותו דבר לגבי מי שפותח מסלולים. אם המסלול קשה מידי עבורך אז תפתח מסלול קל יותר ועל תשנה את הסלע כי אתה הורס מסלול קשה לטובים יותר.

כבר דובר על נושא זה רבות, אני מקווה שלא נדבר עליו יותר (ולא נאלץ לחרוג מדיבורים) כי הוא לא מביא כבוד לאף אחד.

הסיפור המלא - טרגדיה באלפמיו.

כתב: יונתן בן משה*

21- ביולי 2003 בשעה 7:30 בבוקר, נפל מפסגת ה'אלפמיו' גוש קרח בגודל של אוטובוס לאורך 300 מטר של קיר מושלג וכמעט אנכי.

הגוש נפל לתוך המסלול הפופולרי והמטופס ביותר בהר. 2 מטפסים שהגיעו לפסגה 20 דקות לפני כן, ניצלו, אך 8 מטפסים שעדיין היו על המסלול נספו, מתוכם 2 ישראלים.

חודש וחצי לפני כן הכרתי את אופירה. צעירה יפה ומלאת חיים נכנסה לסוכנות הטיולים שבה עבדתי כמדריך טיפוס בעיירה הוארז שבפרו. בתור חובבת טבע מושבעת ומדריכת טיולים, היא התרגשה מאוד

שמורות הטבע והגנים לא מאפשרת לטפס בעוד כאמור, נושא השיחה שגור ונדוש בקרב מטפסים ישראלים ואני זימנתי לקרב את כל עברי העשיר בנושא מצוקים בארץ?"

מסלול הטיפוס על ההר

שלוש סיבות עיקריות הופכות את ההר למפורסם: א. הפרואנים הכתירו אותו כ"הר הכי יפה בעולם" וללא ספק הוא הר מרשים ביותר ויפה מאוד לטיפוס. במבט מצפון הוא נראה כפירמידה צחורה ומושלמת ובמבט ממערב הוא נראה כטרפז המלא בתעלות מושלגות לגמרי המוליכות לפיסגה. דברים אלו מאפיינים ומייחדים את כל רכס הקורדיירה בלנקה (Cordillera Blanca), הוא רכס ההרים שבו נמצא האלפמיו. זהו רכס צעיר תלול וטכני לטיפוס שעל קירותיו מתהוות תעלות מושלגות טיפוסיות הנוצרות בגלל משטר רוחות ייחודי.

ב. הטיפוס אל הפסגה דורש ידע טכני וניסיון, שכן קטע הטיפוס האחרון מורכב מקיר קרח כמעט אנכי (60-70 מעלות) באורך 300 מטרים.

שום קטע ספציפי בקיר זה אינו קשה במיוחד ולכן מדריך יכול להוביל קבוצה של 2 אנשים שאין להם שום ניסיון קודם בטיפוס ולמרות זאת יוכלו להגיע לפסגה. קיר הקרח ארוך וגבוה אך עם זאת אפשרי לכולם, מושך אליו תיירים ומטפסים רבים.

ג.הרים רבים ברכס הקורדיירה בלנקה הינם מסוכנים מאוד מסיבות רבות, אך האלפמיו נחשב להר בטיחותי ביותר (באופן יחסי). סטטיסטית ניתן לראות שפרט לאסון הנוכחי ההר תבע 6 קורבנות בתקופה של

זה, את כל הטריקים ואת כל התרגילים שיכולים לעבוד עליה, שכן אני וזכתי ידוע, אך אופירה לא היתה קרובה לשכנוע והגיבה בלויאליות מלאה כמי שהתחנכה היטב לערכי שמירה פדנטית על הטבע.

לאחר 2 ימי עבודה שלה, לאנדרס היתה עוד הצעה: "אופירה תעבוד אצלי 3 שבועות ובתמורה תוכל לטפס את האלפמיו בחינם דרך הסוכנות". אופירה, לאחר החוויה האוטופית בטיפוס הקודם, הסכימה מיד.

טיפוס ההרים הוא דבר יקר: יש לשכור ציוד ייעודי, יקר ומתבלה כמו נעלי פלסטיק, גרזני קרח, ריתמה, חבלים, קסדה, חותלות וביגוד אטום למים וזה רק חלק קטן מפרטי הציוד הרבים הנדרשים לטיפוס.

יש לשכור את שרותיו של מדריך, שכן גם טיפוס פשוט ובטיחותי ביותר יהיה מסוכן מאוד אם לא יוביל אותו מדריך בעל ניסיון רב בתחום. ובנוסף, קיימות כל המנהלות הרגילות ביציאה לטבע: אוכל, הסעות וכו'... הר הדורש יומיים טיפוס וירידה עולה בסביבות \$80 לאדם בעוד שהר כמו האלפמיו, דורש לפחות 6 ימים, עולה בסביבות \$400-500.

האלפמיו (5947'מ') אינו ההר הגבוה ביותר בפרו, אך ללא ספק הינו המפורסם ביותר ולכן המטופס ביותר. בעונת הטיפוס (אמצע מאי לאמצע אוגוסט) מטפסים על האלפמיו בין חמישה לעשרה אנשים מידי יום.

הקרחון, בגובה 4950 מטרים, וכאן כבר אין צמחיה או בעלי חיים: לא ציפורים, לא עצים ולא שיחים. הגובה נותן אותותיו וכל משימה קטנה דורשת כוחות מנטליים ופיזיים לעשותה. הטמפרטורה מחוץ לאוהל היא בסביבות 10°C.

בבוקר היום הרביעי לובשים לראשונה את כל ביגוד השלג ויוצאים לקרחון, ההרגשה מסורבלת: כפות הרגליים מולבשות בנעלי פלסטיק כבדות ולהן מחוברים קרמפונים (חודי ברזל המיועדים להתקע בקרח הקשה ולספק את היציבות הדרושה), שכבות הלבוש רבות, תיק כבד על הגב, גרזן קרח ביד וחבל מחובר בין כולם. במקומות מסוימים בקרחון נוצרים סדקים, חלקם קטנים ולא משמעותיים ואחרים יכולים להגיע לרוחב של מטרים, ולעומק של עשרות מטרים. סדקים אלו נקראים קרוואסים (crevasse). במקרה שאחד המטפסים נפל לקרוואס, יצטרך מי שקשור אליו בחבל לבלום את נפילתו. כשעולים לקרחון עוברים לעולם אחר, עולם של קרח שהוא קסום, מיוחד ומרגש. הכל קיים רק בגוונים של לבן, לפני רגע היו אדמה, צמחים, בעלי חיים, נחלים ושבילים ועכשיו יש קרח נוקשה, שלג רך, קרוואסים וקירות קרח אימתניים המזדקרים ממדרונות אין סופיים. קרוואס גדול נראה במעלה הדרך שבה הולכים. גשר מושלג ברוח מטר נוצר עליו והעקבות מראות שאנשים רבים עברו עליו בבטחה. כשעוברים על הגשר הגוף כולו מלא אדרנלין אך העובדה במבט למטה לא רואים את תחתית הקרוואס אלא רק עלטה אין סופית מפאת עומקו מצמררת. הדרך קשה, תלולה ולא נגמרת. לפתע מגיעים למדרון תלול במיוחד שאינו קצר. יש להשתמש בגרזן הקרח השני ולהעזר בשני גרזינים לאורך המדרון הנמשך לאורך של 150 מטר בתלילות של 40 מעלות. לאחר ימים רבים של עליה רצופה ושעות רבות של הליכה בקרח עם תרמיל כבד ההתגברות על מדרון זה נראית כדבר הקשה ביותר ונמשכת זמן רב. הנשימה כבדה והמדרון ארוך, אך לפתע אתה מרים את ראשך למעלה ורואה שנשארו מטרים ספורים עד סופו. אתה עושה אותם במהירות מפתיעה ולימינך מופיע במלוא הדרו האלפמי. המראה פשוט מאלף, ולמרות שראית אותו בעשרות גליות, שום דבר לא גורם לך להפסיק להסתכל על ההר שבשבילו עמלת כ"כ עד לרגע הזה. כל הקושי נשכח והגוף מתמלא אדרנלין ומסמן "מכאן אני יכול להמשיך עוד שעות רבות" אבל אין צורך, כחמישים מטרים לצדך נראים אוהלים רבים. סוף סוף מגיעים למחנה הגבוה, 5400 מטר. פורקים את כל הציוד ומקימים את האוהל על השלג.

החיים במחנה הגבוה אינם נוחים במיוחד: בכדי לשתות יש להמיס שלג, כשיושבים או שוכבים צריך להיות רק על מבודד כלשהו כמו מזרון או חבל, קר באופן מיוחד (כמעט תמיד מתחת לאפס), אסור להוריד משקפי שמש לרגע מפאת הקרינה החזקה והחשש לעיוורון שלגים, ונוסף לכל משפיע כמובן, הגובה הרב והחוסר בחמצן. למרות זאת, הכל מתגמד לעומת הרגשת

למעלה משני עשורים שנה. זהו מספר קטן יחסית למספר האנשים המעפילים להר מידי שנה.

שלוש סיבות אלה הופכות את ההר לאטרקטיבי ביותר וביחד עם פרסום פראנזי נכון, מאות אנשים מעפילים אל הפסגה מידי שנה, חלקם מטפסים חובבנים או מקצוענים, חלקם משלחות המתארגנות בחו"ל ומגיעות במיוחד בשביל לטפס על ההר, ובחלקם תיירים ומוצ'ילרים המגיעים להוארז במסגרת טיולם הארוך, ומוקסמים מעוצמתם ומיופיים של ההרים, ומגודל החוויה הצפויה וכך הם שוכרים את הציוד הנדרש ומדריך ויוצאים לדרך.

אופירה עבדה את הזמן הנדרש בסוכנות ובתאריך 17/7 יצאה לכיוון ההר יחד עם בחור ישראלי נוסף העונה לשם גיא בן זאב.

את שניהם הוביל מדריך ארגנטינאי שחי בוונצואלה ושמו סבסטיאן. הדרך להר יפיפיה ולא קצרה ביום הראשון, לאחר נסיעה מתישה של 3 שעות על דרכי עפר פתלתולות מתחילים לצעוד מגובה 3000 מטר מעל פני הים בעליה שעומדת להמשך 4 ימים רצופים. היומיים הראשונים הנם קלים יותר משום שניתן להשכיר חמורים שישאו את הציוד הכבד, כל תרמיל שוקל בין 25 ל-30 ק"ג.

את הלילה הראשון מעבירים בגובה 3800 מ' מעל פני הים, בתוך העמק המרכזי הרחב שנוצר ע"י הקרחון הענק בעידן הקרח האחרון. 2 רכסי הרים מצויים תוחמים אותו מדרום ומצפון, מפלים אקזוטיים נשפכים ללגונות צבעוניות, ובהן ציפורי מים שונות ולצידן עדרי פרות וסוסים הרועים במישורי העשב העשירים. באופק מזדקק לו הר מושלג ותלול והמחשבות כבר מתמקדות באלפמי, שייחשף במלוא הדרו רק בעוד 3 ימים.

ביום השני של ההליכה עוזבים את העמק המרכזי ומתחילים לעלות בעמק קטן יותר בתוך הרכס. העליה נעשית תלולה יותר ומתחילים לראות פסגות מושלגות רבות הנראות בתוליות ופראיות. בסביבות אחר הצהריים מגיעים למחנה הבסיס הנמצא בגובה 4500 מטר. הציוד הרב נפרק מגב החמורים ומכאן הם לא ימשיכו, העליה תלולה מידי בשבילם ומעכשיו כל מה שנארז יסחב על הגב.

המחשבה המדכאת של לסחוב את התרמיל הענק הזה במעלה עליות תלולות מתפוגגת אל מול יופיו של המקום: הרים תלולים, מחודדים ולבנים נמצאים ממש מעל הראש עד שכואב הצוואר מלהסתכל עליהם זמן רב, ולמרגלותיהם גדלים עצים עתיקים ומיוחדים המרכיבים יחדיו יער קסום ומעניין שנראה כאילו אינו קשור לסביבה. באמצע היער זורם נחל של מים צלולים ונקיים המגיעים מההרים ולידו מקימים את האוהל ומתחילים לבשל ארוחת ערב. פרט לקור המתפשט לאיטו, המקום הוא האוטופיה של כל חובב טבע.

בבוקר היום השלישי הטיפוס מתחיל להיות קשה. התרמיל כבד מאוד ומגושם, והעליה תלולה ואינטנסיבית מאוד. בסביבות הצהריים המאוחרים מגיעים לבסיס המורנה הנמצא מטרים ספורים מתחילת

וקצב הטיפוס של כל הקבוצות היה טוב ומספק. בשעה 6:45 בבוקר ה-21 ביולי הגיעו המדריך הפרואני והמטפס ההולנדי כ-50 מטרים מהפסגה המיוחלת, לפנייהם ניצבה קורניסה (cornice) גדולה שלילית ומאיימת שעליה לא ניתן לטפס.

הקורניסה נוצרת כאשר שלג רב יורד על הפסגה, מצטבר בכמות גדולה וכך נדחס והופך לקרח. הרוח שנושבת כל הזמן לאותו כיוון מצליחה בתהליך מורכב להסיט את גושי הקרח לכיוון שאליו היא נושבת וכך קורה שגושי קרח שיכולים להגיע לגודל של בניין בן 5 קומות מקבלים זווית שלילית ומפאת הכובד קורסים ונופלים למטה. הווצרות הקורניסות משתנה משנה לשנה באופן דרסטי וטיפוס שהיה בשנה מסוימת בטוח לחלוטין עלול להיות מסוכן בשנה לאחר מכן.

גם כשהקורניסה מקבלת זווית שלילית ביותר, לא ניתן לצפות מתי היא תיפול. היא עלולה ליפול כל חמש דקות ויכולה לא ליפול ולהחזיק מעמד שנתיים. עד כדי כך קשה לצפות את רמת הסיכון שבפניה אתה עומד בתור מטפס. ולכן, כמו מאות מטפסים שהגיעו לפסגת האלפמיז השנה, אף מטפס או מדריך לא היסס לצאת באותו לילה לכיוון הקיר בגלל הקורניסה שתלויה שם כבר מתחילת העונה.

המדריך הפרואני המשיך לטפס בדיוק כמו מאות האנשים שטיפסו לפניו בעונה הנוכחית כשהוא מקיף את הקורניסה מימין ועולה עד לפסגה בדרך פשוטה ולא מסוכנת. הוא הניח את העיגונים האחרונים, על הפסגה עצמה. אלו העיגונים המיועדים לאבטח את המטפס ההולנדי שעדיין נמצא מתחת לקורניסה הגדולה. ואז זה קרה.

קו ישירות לפסגה. בתוך התעלה שמובילה לפסגת האלפמיז.

בשעה 7:30 גוש קרח בגודל של אוטובוס התנתק מהקורניסה התלויה והתחיל ליפול לאורך התעלה שבה טיפסו כולם.

ראשון נפגע המטפס ההולנדי שנהרג במקום ונשאר תלוי על החבל שהיה מחובר אליו מהעיגונים. המדריך הפרואני שהיה בביטחה על הפסגה מצדה השני של הקורניסה.

הגוש המשיך ליפול בעוצמה אדירה כשהוא תולש מקיר הקרח את כל המטפסים שהיו על המסלול. סבסטיאן,

הטיפוק הפיזי האדיר, עוצמתו של המקום ויופיים של ההרים הגבוהים המקיפים את המחנה.

אופירה, גיא וסבסטיאן הגיעו למחנה הגבוה ביום א', 20/7/2003 בסביבות אחר הצהריים. איתם במחנה היתה קבוצה של ארבעה מטפסים גרמנים, מדריך פרואני עם לקוח הולנדי, מטפס אמריקאי, שני מטפסים מאקוודור, שני מטפסים ניו-זילנדים, שניים ספרדים ומדריך פרואני נוסף בשם אלדו עם שני אחים ישראלים אסף ובוועז. אסף הכיר אותי בארץ וכשהגיעו השניים להוארז ביקשו ממני שאדריך אותם על ההר, אני הייתי עסוק באותו הזמן והמלצתי להם על אלדו.

קצת לאחר חצות, בלילה שבין יום א' (20/7) ליום ב' (21/7), יצאו הקבוצות מהאוהלים לעבר הקור המושלג של האלפמיז.

במקרים רבים ביום העליה לפסגה נעשה חלקו הגדול של הטיפוס בלילה. זאת מפני שבליילה קר יותר ולכן כל ההר נמצא במצב יציב יותר: ישנו סיכון קטן יותר למפולות שלגים, או נפילת אבנים, יש פחות עננים וכל השלג הרך קופא והופך לקרח קשה שקל יותר לטפס עליו. השעות הטובות ביותר להגיע לפסגה הן בין 6 ל-8 בבוקר, כך אפשר להנות מהנוף מבלי למהר ולרדת חזרה למחנה לפני שעות אחר הצהריים החמות שבהן נמצא ההר במצב הכי פחות יציב.

לקום בלילה במחנה הנמצא בשלג הוא דבר קשה כל פעם מחדש. בחוץ, טמפרטורה של -20°C ולמרות זאת צריך לצאת מהשק שינה החם ולהתלבש ואז לעשות את הדבר הנורא ביותר: לצאת מהאוהל!

כמה התארגנויות אחרונות מחוץ לאוהל ומתחילים ללכת... ההליכה מהמחנה עד הקיר לוקחת כשעה כשמסביב חושך מוחלט ורק הפנס והירח משמשים מאור לדרך כדי להמנע מקרוואסים גדולים ואיבוד הדרך. העקבות מובילות למסלול הפשוט והפופולרי ביותר: תעלת קרח ברוחב 5 מטרים ואורך 300 מטרים המובילה עד לפסגה.

הקבוצות מגיעות לקיר אחת אחרי השניה לפי קצב ההליכה ושעת היציאה של כל אחת מהן. ב-21/7 ראשונים מגיעים המדריך הפרואני עם הלקוח ההולנדי. ההתארגנות ליד הקיר אורכת 30 דקות בערך, יש להוציא ולארגן חבלים, להקשר, לסדר ציוד על הריתמה כמו טבעות, ברגי קרח וכו'... הסברים אחרונים והמדריך מתחיל לטפס.

הטיפוס מתבצע כאשר המדריך מטפס את כל אורך החבל (50-60 מטרים) ואז הוא מניח עיגונים חזקים על קיר הקרח עצמו, ואז המטפס ההולנדי מטפס עד אליו. כשהוא מגיע למדריך, ממשיך המדריך לטפס וחוזר חלילה עד סוף הקיר. הטיפוס אינו מהיר במיוחד ובעוד שלקבוצות מטפסים מהירים ומיומנים במיוחד הוא לוקח 4 שעות עד לפסגה, למדריך עם 2 לקוחות חסרי ניסיון בטיפוס, לוקח במרבית המקרים 10 שעות.

אחרי ההולנדי הגיעו לקיר סבסטיאן, אופירה וגיא ורק זמן ניכר לאחר מכן ארבעת המטפסים הגרמנים. מזג האוויר היה מושלם, הכל היה שקט, כוכבים בשמים

אלפי מטפסים מכל העולם פוקדים את המקום מידי שנה. במרבית המקרים אתה שומע או חווה בעצמך סיפורים עוצרי נשימה על קשיחות קיצונית או על גבורה או על החלטות קריטיות. בעונה הנוכחית, פרט לתאונה המדוברת, ברכס הקורדיירה בלנקה נהרגו עוד ארבעה מטפסים בשלוש תאונות שונות: שני מטפסים אוסטרים שניספו במפולת שלגים, מטפס יפני שנפטר מבצקת ריאות כתוצאה ממחלת גבהים קשה ומטפס אמריקאי שנמצא מת באוהל בגובה 6000 מטר.

בשם המועדון האלפיני הישראלי אנו משתתפים בצערם של המשפחות של אופירה וגיא ז"ל ומקווים שמקרים כאלו לא יישנו.

*יונתן הוא מדריך טיפוס הרים שחי כבר מספר שנים בחו"ר שבפרו וטיפס מספר פעמים את האלפמיו.

אופירה וגיא היו בשעה זו 100 מטר מהפסגה ומיד אחריהם ארבעת המטפסים הגרמנים.

אם כל זה היה קורה שעה, שעתיים יותר מאוחר, היינו רק שומעים על ההרפתקה האדירה שחוו כל שמנות המטפסים.

"La Montaña es así!", "ההרים הם ככה". אני ומטפסים רבים מכל העולם פרקנו רגשות, מחשבות וחששות, בשיחות רבות שנמשכו מספר ימים לאחר התאונה. בכל פעם שאתה יוצא להרים אתה לוקח סיכון מסויים. אין זה מקום בטיחותי, כמו לשבת בבית. אך מאידך אין להשוות זאת להליכה בשדה מוקשים. בעזרת ידע רב וניסיון אתה משתדל להקטין ולהימנע ממכונת תועה אינו קופץ לגלגליה כך מטפס ההרים בעונה בדרום אמריקה אינו חסר אחריות ללא שיקול דעת.

חדשות טיפוס

כתבה: רתם יעקובס

אליפות ישראל - עולימפוס תל אביב

בתחילת חודש יולי נערכה עוד אחת מסבב התחרויות. למרות החום הכבד והשמש הקופחת הגיעו כ-80 מתחרים מכל רחבי הארץ לנסות את כוחם. התחרות נערכה בשני שלבים, כאשר במוקדמות הקטגוריות הצעירות התחרו בשיטת Flash (ללא בידוד) והקטגוריות הבוגרות התחרו בשיטת ה-On Sight (עם בידוד) ואילו בגמר התחרו כולם ב-On Sight.

קטגוריית הבוגרים וקטגוריית הנוער התחרו על אותו המסלול בדירוג 7b+, אף אחד מהמתחרים לא סיים את המסלול.

קטגוריית הנשים וקטגוריית הנערים 12-15 טיפסו גם כן על אותו המסלול שדירוגו היה 7a וגם פה לא היה אף Top (אף מתחרה לא סיים את המסלול).

תנאי מזג אוויר (החום והלחות הגבוהים) יכולים היו להיות טובים יותר. כדאי היה למארגני התחרויות וקובעי התאריכים להתחשב בעונות השנה ולחלק את מועדי התחרויות תוך התחשבות באיזור ובאקלים, הן בשביל המטפסים והן בשביל הקהל...

לזוכים במקומות הראשונים הוענקו גביעים.

הזוכים:

קטנטנים:	1. אלעד קוניק - קריית אונ
בנות 8-12:	1. אמור פז - עולימפוס
בנים 8-12:	1. יניב הכט - קריית אונ
בנות 12-15:	1. אניה לויאנט - רמת ישי
בנים 12-15:	1. אלון ריינר - עולימפוס
נוער 16-19:	1. נטע דורון - רמת ישי
	2. גיל אברבך - קריית אונ
	3. רותם גירון - כוכב יאיר
בוגרות:	1. רתם יעקבס - קריית אונ
	2. יעל שילוח - העוגן
	3. ליבי אלמז - קריית אונ
בוגרים:	1. גילי טנא - קריית אונ
	2. ז'ניה פפיר - קריית אונ
	3. שמעון ברי - קריית אונ

ליבי אלמז במוקדמות התחרות

אליפות העולם בצרפת

לפני כחודש נערכה אליפות העולם לבוגרים בשאמוני שבצרפת, שאמוני זו עיירה קטנה השוכנת למרגלות המון בלאן - הר פופולרי לטיפוס.

לתחרות הגיעו מאות משתתפים מכל רחבי העולם. לתחרות נשלחו גם 3 נציגים מהארץ. יאיר קופרשטיין שהתחרה בתחרות הבולדרינג, גילי טנא ורתם יעקבס שהתחרו בתחרות הקושי.

דירוג המסלולים במוקדמות הגברים היה 7c+ ושל הנשים 7c. הגמר היה 8a לנשים ו-8a+ לגברים. באף אחד מן המסלולים לא היה Top.

גילי טנא סיים במקום ה-53 והמכובד!!!

יאיר קופרשטיין סיים במקום ה-64 ורתם יעקבס סיימה במקום ה-48.

בקטגוריית הנשים ניצחה Sarkany Muriel מבליגיה ובקטגוריית הגברים ניצח Tomas Mrazek מצ'כיה. הזוכים במקומות הראשונים קיבלו גביעים ופרסים כספיים.

אנו מקווים שמטפסינו ימשיכו לייצג אותנו בעולם בתחרויות נוספות במשך השנה.

תחרות ברמת ישי:

במהלך חג הסוכות תתקיים תחרות נוספת הפעם בקיר שגיא ברמת ישי. פרטים נוספים בהמשך.

קיר אשדוד:

בשעה טובה נפתח השבוע קיר טיפוס חדש בקניון סי מול באשדוד. הקיר נבנה ע"י חברה בולגרית (H.R.T.) והוא מתנשא לגובה של 17.5 מטרים.

בשבוע הקרוב ייערך ערב בולדרינג בקיר, הערב מיועד למטפסים מכל הרמות ובכל הגילאים!!!

לפרטים נוספים צרו קשר עם שמעון ברי בטלפון: 056-982958.

המונוטוניים של מדבר גובי התופס את רוב שטחה של מדינה עצומה זו, התשיעית בגודלה בעולם.

"המטוס הוא בלי ספק מכונה, אבל איזה כלי של ניתוח!", כתב אנטואן דה סנט-אקזיפרי בספרו **ארצו של אדם (Terre Des Hommes)**, "הכלי הזה הביא אותנו לידי גילוי פניה האמיתיים של האדמה. למעשה הוליכו אותנו הדרכים שולל מאות שנים... הן עוקפות את האדמות השוממות, את הסלעים, את החולות, הן מתאימות עצמן לצורכי האדם ועוברות ממעיין למעיין... הכוכב הזה, חשבנו שהוא לח ורך. אולם ראייתנו התחדדה, והתקדמנו התקדמות אכזרית. באמצעות המטוס למדנו על הקו הישר..." (מובא מתוך "מחברות המלחמה המדומה", ז'אן-פול סארטר; הוצאת זמורה-ביתן; מצרפתית: מרים טבעון) לא יכולתי לחשוב על הגדרה הולמת יותר למרחבים השוממים החולפים תחתינו, בייחוד על רקע הידיעה שפני מועדות אל אחת מאותן "אדמות שוממות" המרוחקות ימי הליכה רבים מהדרך הקרובה.

הנוף תחתינו החל להוריק בזמן שהטיס הודיע ברוסית ובקצתית שהגענו ליעדנו - אלמטי, בירת קזחסטן עד סוף 1997. אז, בנימוק של קירבה יתרה לגבול הסיני, הכריז נשיא קזחסטן, נזרבאיב, על אסונה, עיר השוכנת בדיוק במרכז המדינה, כעל עיר הבירה החדשה. למרות השינוי הפורמלי, נשארה אלמטי העיר הדומיננטית במדינה מכל הבחינות, ומספר תושביה עולה על מיליון איש. אלמטי נחשבת לבירת התרבות של כל מרכז אסיה, ותושביה גאים בה מאוד.

בשדה התעופה המואר בקמצנות קיבלו את פנינו חיילות נאות וקשוחות, לבושות מדי זית הכוללים, בין השאר, חצאיות מיני קצרצרות ונעלי עקב. עמיתיהן הגברים נאלצו להסתפק בכובע קצינים ענק, החורג בהרבה ממידת ראשם. בניגוד לכל ההבטחות, כל

שתי אצבעות מהפסגה

כתב: אריאל הנדל*

פסגת חאן טנגרי

מה לא עושים כדי להימלט מהקיץ התל-אביבי? אריאל הנדל, הרחיק עד קזחסטן בניסיון לטפס על "חאן-טנגרי", הפסגה הצפונית ביותר בעולם מעל 7000 מטר. במהלך הטיפוס נאלץ להתמודד עם טמפרטורות של 60 מעלות מתחת לאפס, כמעט איבד שתי אצבעות ולבסוף חזר מההר באמבולנס. לקרוא, לקרוא, ולשמוח שהחלטתם להישאר בארץ. משלחת "חאן טנגרי" 2000, יומן מסע.

אז מה בעצם מניע אדם לקום יום אחד, לארוז שלושה תיקים מלאים בציד ובניגוד ולטוס לקזחסטן? על שאלה זו בדיוק ניסיתי להשיב לעצמי בזמן הטיסה מזרחה. במשך שעות ארוכות חלפנו מעל נופי

התיקים הגיעו ואף הביורוקרטיה לא הייתה גרועה כפי שציפיתי.

כשיצאתי מהטרמינל נגלה אל מול עיניי רכס הרים מבהיק, נצבע בקרני שקיעה אחרונות. מזכרתי לשם מה הגעתי לקזחסטאן.

מנמל התעופה נלקחתי אחר כבוד למלון "אלמטי" במרכז העיר. כשנכנסתי לחדרי הכה בי ריח נורא של ביוב ועובש. כל ניסיונותי להחליף חדר עלו בתוהו אל מול פניהן האדישות של הפקידות דוברות הרוסית. שפה זו (למעט מספר קללות) אינה הצד החזק שלי. כיוון שהיו לי ארבעה ימים להעביר במלון זה, החלטתי לתת למקום תחושה מעט יותר ביתית. סידרתי את הספרים על המדף, שמתתי שתיים-שלוש תמונות לידם. בטלוויזיה הוקרן הסרט "הדוור מצלצל פעמיים", בקזחית. בקזחסטאן, כפי הנראה משיקולי תקציב, את כל תפקידי הדיבוב מבצע אדם אחד. לא, הוא לא טרח לשנות את קולו במעבר מג'ק ניקולסון לג'סיקה לאנג. ויתרתי על התענוג, ושקעתי בשינה על המיטה החורקת.

התעוררתי כעבור עשר שעות רק כדי לראות ששעת ארוחת הבוקר כבר חלפה. ניסיתי לישון עוד מעט, אך לא יכולתי לעמוד בריח החדר. גם הרעב החל להציץ וירדתי להסתובב בעיר.

לא אלמטי יש ניחוח אירופי בשדרותיה הרחבות ובגניה המוריקים, אך החום העז מחזיר אותך למציאות המרכז-אסייתית. בעיר ניכרות השפעות רבות: מבני בטון ענקיים ואנדרטאות מהתקופה הקומוניסטית שוכנים בצד כנסיות מונומנטליות ומסגדים, וכולם חיים בשלום בעיר קומופוליטית וסובלנית זו. פה ושם ניתן למצוא גם השפעות מסין, המרוחקת שעות נסיעה ספורות בלבד. ומעל כל אלה צפות פסגותיו של רכס "טיאן-שן" - ההרים השמימיים, בסינית. ההר הגבוה בצד הקזחי של הרכס נקרא "חאן-טנגרי" (בקזחית: נסיך הרוחות) והוא מתנשא לגובה של 7010 מטרים מעל פני הים. אל רכס זה מועדות פנינו. שלושה אוסטרים, שוויצרי אחד ושני ישראלים אשר חברו להם יחדיו בניסיון לטפס על הפסגה הגבוהה בקזחסטן. הר זה, הנחשב לאחד ההרים היפים בעולם, בצד המטרהורן שבשווייץ, אלפמאיו שבפרו ואמה-דבלם שבנפאל, הוא ההר הצפוני ביותר בעולם מעל 7000 מטר, ופסגתו מציינת את משולש הגבולות קזחסטאן-קירגיזסטאן-סין. כיוון שמסלול הטיפוס שבו התכוונו לטפס פונה צפונה, עמדנו להיות חשופים ביותר לפגעי מזג האוויר. בשל מיקומו, זכה ההר לכבוד המפוקפק להימנות עם חמשת ההרים הקרים בעולם.

חוסר האפשרות לארגן משלחת כזו בשלט-רחוק אילץ אותנו לשכור את שירותיה של סוכנות מקומית הנמצאת בבעלותו של אחד המטפסים הטובים ביותר בקזחסטאן, רינת חייבולין. עם שם כמו זה ציפיתי לגבר מגודל ועבדקן, אולי אפילו חבוש טורבאן, אך להפתעתי הרבה מר חייבולין הוא גבר לבנבן וצנום, המדבר בקול רך וביישני. לאחר שיחת נימוסין קצרה ואיחולי הצלחה,

התארגנו ליציאה להרים. לפנינו נסיעה של למעלה משבע שעות, ורצינו לצאת מוקדם ככל האפשר. כולנו היינו נרגשים מהמפגש המחודש עם ההרים לאחר שנה של לימודים ועבודה.

הדרך מהמלון למשרדי הסוכנות לא הייתה קלה. עמוס בתיקי ה"טטונקה" הענקיים ונעול בנעלי פלסטיק דו-שכבתיות של "רייחלה" הזדחלתי לי, נוטף זיעה, בחום הכבד. יכולתי להבין בקלות מדוע אנשים בוהים בי וילדים נמלטים באימה מחשש שאדרוס אותם בדרכי.

לקראת צהרים יצאנו לעבר מחנה ההתאקלמות "אקול" הנמצא בגובה 2300 מטר מעל פני הים. הדרך לשם הייתה ברובה סלולה, אלא שכמעט לכל אורכה היה נתיב נסיעה אחד בלבד לשני הכיוונים. כל מפגש עם רכב הנע בכיוון הנגדי דמה למשחק אומץ בסרט ישן של ג'יימס דין: הפחדן הוא זה שסוטה ראשון לשוליים. הנהג שלנו היה, ללא כל ספק, גבר שבגברים, אבל גרם לנו לדפיקות לב לא מעטות. בעודנו צוברים גובה באיטיות חלפנו על פני כפרים שלווים רבים לצד הדרך, אשר עלי הטבק התלויים לייבוש בחצרות הבתים שיוו להם מראה חגיגי. ליד כל כפר שכזה ניצב בית עלמין, שהקברים בו מעוצבים בצורת מסגדים קטנים וסמל הסהר מתנוסס על ראשיהם.

לאחר כחמש שעות נסיעה סטינו מהדרך הראשית ונסענו לצד נהר באיאנקול המהווה את הגבול בין קזחסטאן לבין סין. לא ראינו נפש חיה, למעט מחנות צבא מדי כמה קילומטרים. שעתיים נוספות הביאו אותנו למחנה אקול המאורגן היטב. כאן ננוח ונתאקלם יומיים לפני טיסתנו למחנה הבסיס בקרחון אינילצ'ק הצפוני. אחרי ארוחת ערב גדולה נפלנו שדודים אל תוך שקי השינה.

למחרת קמנו מאוחר והתארגנו לצעידה קצרה במעלה הגבעות הסמוכות עד לגובה של כ-3000 מטר. לאחר טיפוס קצר במעלה העמק החלו להופיע יורטים - אוהלים עגולים עשויים עור סוסים, המשמשים את הנוודים הקזחים בתקופת הקיץ. כשעברנו ליד אחד מיורטים אלה, הוזמנו פנימה להצטרף לארוחה. בתוך המבנה הארעי הקטן התגוררו 10 נפשות משלושה דורות שונים. חלצנו נעלינו והתיישבנו מסביב לשולחן הצר שאליו הוגשו צלוחיות עם קומיס - חלב חמוץ מותסס ומומלח. בהחלט לא טעם שלושוננו המערבית מורגלת בו. מלבד זאת הוגשו לשולחן שמנת, חמאה וגבינה קשה כאבן שבעל הבית שבר בקושי רב בעזרת סכין גדולה. רק בסוף הארוחה גילינו להפתעתנו, שכל מוצרי חלב אלה הוכנו מחלב סוסים. לסוסים תפקיד חשוב במסורת הקזחית בפרט, והמרכז-אסייתית בכלל. הם משמשים למאכל, לחלב, לנשיאת משאות ולרכיבה לשם בַּזְרִירוֹת (ציד בעזרת בזים). הנשים עסקו בחביצת חמאה בעזרת מתקן גדול ורועש. עם תום הארוחה הודינו להם ברוסית רצוצה. היה לי הרושם שהם מנסים ללמוד אותנו והסתקרנו לגבינו לפחות כפי שחשנו אנו כלפיהם.

כמה דולרים בשביל הפינוק הזה. יש לנו שלוש ארוחות חמות ביום, אספקת תה חופשית ואפשרות שימוש בשירותים הממוקמים על סדק בקרחון. קשה להסביר כמה אנרגיה חוסכת אספקת תה חופשית בתנאי הקור ובגובה שבהם אנו נמצאים. בעיקר כשחוזרים מעוד סיבוב של העלאת ציוד למחנות הגבוהים, רטובים ועייפים. בשל הבידוד, נוצרים יחסים הדוקים בתוך המשלחת. אנו יושבים ומדברים שעות על טיפוס ועל הגעגועים לחברות בבית.

לאחר יום מנוחה נוסף במחנה הבסיס, יצאתי סוף-סוף למחנה הראשון. אחרי כמעט שנה ללא טיפוס הרים חשתי שוב את ההתרגשות המפעמת בי, כשהעמסתי עליי את התיק הכבד והתחלתי לצעוד אל עבר ההר. בתרמיל שעל גבי היו אוהל, שק שינה, גזייה ובלוני גז, ציוד טיפוס ואוכל רב. עדיין לא הייתי מאוּקלם מספיק כדי לישון במחנה הראשון, לכן תכננתי לשוב למחנה הבסיס עוד באותו היום. בדיוק כשיצאתי מהמחנה, נחת מסוק ובו מכתב מהחברה שבארץ, בתוך מעטפה גדולה ומעוטרת. החלטתי לקחת אותו אתי לטיפוס, לתת לעצמי זריקת מוטיבציה לטפס את 700 המטרים הללו במהירות וביעילות. לאחר כארבע שעות ישבתי במחנה 1, הנמצא ממש על סף התהום, רגליי מתנדנדות באוויר וגבי נשען על התרמיל. מול הנוף המרהיב הנשקף אל מול עיניי קראתי את המכתב והרגשתי, לרגע אחד, שאני שוב בארץ.

מכיוון שלא חשתי טוב ביומיים הראשונים על ההר, נפתח פער ביני לבין חבריי למשלחת. עתה נאלצתי לטפס לבד. למרות שאני אוהב מאוד את תחושת השקט והחיבור הבלתי אמצעי עם הטבע האופף אותי - ברגע זה, חשתי מעט בודד.

29/10 יום 5

יום מנוחה במחנה הבסיס אותו הרווחתי בכבוד לאחר הטיפוס של אתמול. מחוץ לאוהל ערפל כבד, המסתיר את ההרים, אך בוהק כולו בשמש החזקה (בגובה), קרינת השמש חזקה בהרבה) ויוצר אווירה מיסטית משהו, כאילו רק המאהל קיים והכול קורן. בהסתר פנים זה של ההרים מודגש לרגע אחד קיומנו שלנו. כאשר ההרים נראים, כל זכות קיומנו היא כזרים, המצדיקים את שהייתם במקום עוין זה בהרים עצמם. אנו תולים בהם את ירבנו, הם האחראים למצב רוחנו. כל התייחסותנו אל ההרים היא כאל יצור חי, קדום וגדול מאתנו אלפי מונים. איני אוהב את המינוח "לכבוש" את ההר. ההר היה כאן מיליוני שנים לפניי, ויישאר באותו מקום מיליוני שנים אחריי. שום "כיבוש" שלי לא יזיז לו כהוא זה. אני משתדל לטפס מתוך מתן כבוד לטבע, ומתוך הידיעה שלהר ולמזג האוויר תהיה שמורה תמיד המילה האחרונה. אם מזג האוויר לא יאפשר זאת - לא נגיע לפסגה.

כרגע אני אחד האיטיים במשלחת. יצאתי לטיפוס כאשר אני חולה במונונוקליאוזיס (מחלת הנשיקה), המחלישה אותי מאוד. אני מקווה שאוכל להדביק את הקצב של האחרים, ולהצטרף אליהם בהמשך.

המשכנו בטיולנו, בגשם סוחף, דרך יערות אשוח המנוקדים בפרחים רבים בשלל צבעים. השביל הפך תלול ובוצי יותר ויותר. כשהגענו לראש הגבעה, ויכולנו לראות את המחנה 800 מטר תחתינו, היינו כבר רטובים לחלוטין. את הדרך למטה עשינו בעיקר על הישבן. חזרנו לקראת ערב רטובים ומלאים בוצ' וידענו שזו קייטנה בהשוואה למה שצפוי לנו בעוד ימים אחדים. מזג האוויר החל להתבהר, וכולנו החזקנו אצבעות שכן יהיה גם בטיסת המסוק למחרת בבוקר ובהמשך הטיפוס על ההר. ידענו שסיכוייה של בקשה זו להתממש קלושים.

25/10 יום 1 - מחנה הבסיס - 4100 מטר

קמנו לבוקר יפה, ולאחר ארוחת הבוקר התחלנו להתכונן לטיסת המסוק שתיקח אותנו אל הדבר האמיתי. העמסנו את כל ציודנו על המסוק בצד אחד, ואנו ישבנו בצד השני מול הר הציוד המאיים להתמוטט עלינו. 10 דקות טיסה הביאו אותנו לאוכף בגובה 5000 מטר - השער לרכס "טיאן-שן". חלפנו ביעף, כאשר לא יותר מ-30 מטרים מפרידים בינינו לבין מעבר ההרים הצר. מולנו הופיע רכס מדהים של פסגות משוננות וקירות תלולים. 15 דקות נוספות הביאו אותנו למחנה הבסיס הנמצא על קרחון אינלצ'ק הצפוני - אחד הקרחונים הגדולים בעולם, 60 ק"מ אורכו. המחנה נמצא ממש בבסיסו של הקיר הצפוני המאיים של חאן-טנגרי. קיר זה, המתנשא לגובה 3000 מטרים, הנו אחד מהטכניים והקשים ביותר ברכס זה. כמה קבוצות ינסו לטפס אותו השנה.

לא היינו רגילים לגובה וכל הליכה קצרה גרמה לנו להתנשף כאילו סיימנו כעת ריצה ארוכה. הבאנו את ציודנו לאוהלים והתחלנו להתארגן לשהייה ארוכה במקום. אחר הצהריים החל לרדת שלג, ואנו הוצאנו את בגדינו החמים מהתרמילים. הפסגה נמצאת 3000 מטרים מעלינו - לא רצינו לתאר לעצמנו מה מזג האוויר שם.

26/10 יום 2

סטפן, מיכי ויוהן מאוסטריה ורומן השוויצרי יצאו היום לעבר מחנה מספר 1. גלעד ואני נשארו במחנה הבסיס כדי להתאקלם עוד יום אחד לגובה של מחנה הבסיס - 4100 מטר. בינתיים יצאנו לבצע תרגולות חילוץ בקרוואסים (סדקים הנוצרים כתוצאה מתנועת הקרחון במורד העמק) הסמוכים למחנה, מתוך תקווה שלא נזדקק להן.

אני עדיין מתקשה להאמין שאני מגשים חלום ישן זה: משלחת טיפוס אמיתית להימלאיה. מזג האוויר כרגע בהיר, והכל נראה פחות מאיים, אך ידוע לנו שהמצב יכול להשתנות בתוך דקות. צפויים לנו כמה שבועות קשים, קרים ותלולים. הרבה רגעים קשים ומייאשים עוד לפנינו, נזדקק לכל כוח הרצון שיש בנו כדי להמשיך גם ברגעים אלה.

אני מתחיל להתרגל לשגרת המחנה. בזמן ארגון המשלחת התלבטנו רבות האם לקחת שירות מלא במחנה הבסיס. אני שמח מאוד שבחרנו לשלם עוד

1\8 יום 8 - מחנה 2 - 5565 מטר

אני כאן, תשוש לחלוטין מיום אתמול הארוך. 8 שעות טיפוס תלולות ביותר, חלקן בטיפוס מעורב על סלע וקרח - זהו סוג הטיפוס הקשה והתובעני ביותר - כל זאת עם תיק ובו כמעט 20 ק"ג ציוד. גם חוסר השינה וחוסר התיאבון, הנגרמים בשל הגובה, אינם מוסיפים לי בריאות. הכרחתי את עצמי לאכול חצי כוס דייסה ואיזה חטיף אנרגיה ולשתות שתי כוסות תה. יותר מזה לא אצליח להכניס בשעות הקרובות. בחוץ יורד שלג, כנראה שנעליי ובגדיי יישארו רטובים גם היום. תספיק לי שעה אחת של שמש (או של אי-שלג) כדי להתארגן ולרדת. סופה יכולה להימשך שבוע ברציפות... לקראת הצהרים אני מרגיש מעט יותר טוב, ומחליט לרדת בכל מזג אוויר. אל מחנה הבסיס אני מגיע בדיוק בזמן ארוחת הערב. מדהים איך המחנה נראה פתאום כל כך מפנק ונוח, והתחושה בו כמעט ביתית.

מחנה הבסיס - 4100 מטר

שיחה קשה. אווירה כבדה במחנה. הקבוצה, כנראה, התפרקה. רומן, יוהן ומיכאיל יוצאים היום לעבר הפסגה. סטפן עצבני (הוא היחיד שבאמת מנסה לעבוד על הדינמיקה הקבוצתית). הוא גם היחיד שמכיר כמעט את כולנו, החליט להישאר פה אתי ועם גלעד עד מחר. אני מתפלל שהוא לא יצטרע על כך. אני חוזר ומבהיר לשניהם פעם אחר פעם שלא יחשבו עליי, שלא יסמכו עליי כפרטנר ליום הפסגה. בתור החולה והאיטי מכולם אין לי הזכות להשפיע במשהו על החלטות הקבוצה. בכל אופן, אף אחד לא מדבר עם אף אחד. חבל, דווקא היה בוקר יפה...

האמת היא שקצת חבל לי על התפרקות הקבוצה. למרות שתמיד אהבתי לטפס לבד, ולמרות שזו הפעם הראשונה שאני מטפס עם קבוצה כזו גדולה - מה שלא היה לי קל בכלל - עזרה הדדית היא חלק מרוח הטיפוס. אחוות מטפסים הקשורים בחבל, שכל טעות של אחד מהם מסכנת מידית את השני, היא מהחזקות שיש. החיים תלויים באחוזה כזו. אני מאמין שבתוך יום נהפוך שלושתנו לקבוצה מלוכדת ובעלת מוטיבציה. חבל לי רק על סטפן, שנקרע בין שתי הקבוצות, ומבחינת זמן ההיכרות הוא בהחלט יותר קרוב לקבוצה שעולה היום. מדהים איך הפכנו בתוך ימים ספורים, מסתם אוסף של אנשים, למשלחת (גם אם מפורקת משהו...).

גלעד ומיכאיל עלו למחנה הראשון, רומן, סטפן ויוהן נמצאים במחנה השני ואני נותרתי לבדי במחנה הבסיס. למרות היחסים הקרובים בתוך הקבוצה, הייתי זקוק לקצת לבד, לחשוב ולקרוא. מפולות שלגים מטרידות מדי פעם את שלוות המחנה, ובכל פעם, מחדש, כולם מזנקים בבהלה אל מחוץ לאוהלים ועוקבים אחר מסלולן. למרות שידענו שאיננו נמצאים בטווח הסכנה, קשה להתעלם מהרעם האדיר המתגלגל במורד העמק, ומאיים לרמוס את כל אשר בדרכו. מזג האוויר התבהר מעט, ואני יכול לעקוב אחר התקדמותם האיטית של מיכאיל וגלעד למחנה הראשון. גם בעזרת המשקפת הם נראים כשתי נקודות זערוריות ונותנים את קנה המידה האמיתי של ההר.

ארוחת צהרים: לא ייאמן עד כמה קשה להסביר לקזחי את משמעות המלה "צמחוני", גם לדוברי האנגלית שבהם. אני מבקש בלי בשר, אני מקבל עוף; אני אומר בלי עוף, הם מגישים נקניק וכן הלאה. אך אם, לעומת זאת, אני מסביר להם את המשמעות המילולית של המושג, אני מקבל ירקות בלבד בזמן שחבריי לשולחן מקבלים מרקים, ביצים וחלב. אני מקווה שבתוך כמה ימים יתחילו להבין.

בחוץ יורד, כבר השעה השלישית, גשם - תופעה נדירה ביותר בגובה הזה. בשל הטמפרטורות הגבוהות יחסית והגשם, מסוכן להסתובב במחנה. המחנה כולו יושב על קרחון, אשר רוחש זרמים-זרמים מתחת לפני השטח. בכל צעד הקרח כמעט נשבר, ואתה טובל מלוא רגלך במים קפואים. הכול מתנהל בקפיצה מאבן לאבן, והרבה תקווה. אם הגשם ימשיך כך, לא אוכל לטפס מחר - הווה אומר שאגדיל את הפער ביני לבין שאר המשלחת, הישנה הלילה 1500 מטרים מעליי. אני נע בין פרצים שונים של מוטיבציה ואי-מוטיבציה, ובינתיים מאזין למאיר אריאל ומנסה לקרוא ולצבור כוח.

מחנה 1 - 4750 מטר

הפעם הראשונה שאני יושן מעל מחנה הבסיס. כל שאר המשלחת במחנה השני. מחר, כפי הנראה, אצטרף אליהם. טיפסתי לכאן לבד, רק כדי לגלות שהאוהל עם הגזיות וציוד הבישול נעול. נאלצתי לפרוץ אותו כדי שאוכל להפשיר שלג ולבשל. בחוץ יורד שלג כבד. אני יושב באוהל ומכין לי ארוחה מזינה הכוללת פירה (מאבקה, כמובן) הצף לו בתוך מרק פטריות (גם הוא, כמובן, לא אמיתי) ומועשר בחתיכות לחם בן שבוע וחצי. במחנה הבסיס מגישים עכשיו ארוחה חמה וטעימה, אך אני יודע שאל לי להתלונן - יותר גבוה על ההר כבר נחיה רק ממזון מיובש ודחוס ומחטיפי אנרגיה. הטמפרטורה יורדת במהירות אל מתחת לנקודת הקיפאון, ואני מכניס אל תוך שק השינה הצר את כל שעלול לקפוא. נזכרתי שקראתי בחוברת ההוראות המצורפת לגזייה, שבמקרה שבלון הגז קפוא, מומלץ להשתין על הבקבוק... אני מקווה שלא יהיה צורך בכך.

3\10 יום 10

הלכתי להיוועץ ברופא בקשר לבעיות הבטן שאני סובל מהן. הפסיקה הייתה חד-משמעית: "אתה נשאר כאן". 5-7 ימים של טיפולים לא סימפטיים בעליל לפני שאוכל לנסות (אולי) לטפס. קשה לי להסביר מדוע, אך בשום רגע לא הייתה המוטיבציה שלי כל כך גבוהה כמו עכשיו. רק כשמתחילות הבעיות אני מרגיש שאני חייב לטפס את ההר. וכך, למרות שעד לפני שעתיים רק חיפשתי תירוץ טוב לרדת, עכשיו ברור לי לחלוטין שאני נשאר ונותן הכול כדי להגיע לפסגה.

5\12 יום 12

מזג אוויר מושלם והר ללא ענן קידמו את פניי היום ביציאה מהאוהל. ב-08:00 בבוקר קיבלתי דיווח מיון ומיכי שהם בגובה 6300 מטר, צועדים לעבר הפסגה. הם לא יכלו לבחור להם יום יפה יותר. הלואי שיצליחו. השעה 14:00. הם נמצאים 50 מטר מהפסגה. אני מקנא מאוד. הלואי שאוכל לצאת מהר ככל האפשר.

7\14 יום 14

יוהן ומיכי חזרו אתמול אחר-הצהרים חצי מתים למחנה הבסיס. מיכי, שנפגע מאבן בראשו בירידה, נראה כמו דמות ביזארית במיוחד מאיזה סרט אימים דל תקציב. רומן הגיע לפסגה יום אחריהם. סטפן וגלעד בדרך לשם בדקות אלה. ומי נשאר במחנה הבסיס?

8\15 יום 15

סוף סוף, לאחר ויכוחים עם רופא המחנה, קיבלתי את האישור המיוחל. למרות שהרופא המליץ לי לחכות עד מחר, החלטתי לארוז ולצאת בו ביום. המוטיבציה בשמיים ואני מאוקלם היטב. למזלי אין לי משקל רב לסחוב, כיוון שהשארתי את רוב הציוד במחנה הראשון. יצאתי לאחר ארוחת הצהרים, והדרך, שלקחה לי בפעם הראשונה למעלה מארבע שעות, ארכה היום שעה וחצי. ידעתי שהפעם אני מנסה להגיע לפסגה, והשתדלתי לצבור כוח ככל האפשר.

9\16 יום 16 - מחנה 2 - 5565 מטר

כיוון שאני מטפס לבד, עלי לסחוב את כל הציוד בעצמי, וכך למרות שכבר הייתי מאוקלם לגובה, הטיפוס היה קשה ממש כמו בראשונה. בדרכי למעלה פגשתי את גלעד וסטפן היורדים מהפסגה. שניהם נראו מותשים ואדישים, וכאילו תלויים מהמקום והזמן. בזמן הטיפוס לפסגה, יש למה לשאוף - אך בדרך למטה, לאחר שהמוטיבציה כבר מזמן חלפה לה, כל שאתה חולם עליו הוא כוס תה חם במחנה הבסיס. זו אחת הסיבות לכך שרובן המוחלט של תאונות הטיפוס קורות בזמן הירידה. גלעד סובל מכוויות קור קשות בכפות הרגליים, וכולנו מקווים שלא נגרמו לו נזקים בלתי הפיכים. בסביבות 18:00 ירדה מהפסגה אישה יפנית בת 69, בקובעה את השיא של האישה המבוגרת בעולם שהעפילה לפסגתו של חאן-טנגרי.

10\17 יום 17 - מחנה 3 - 5950 מטר

יושב לי בתוך מערת שלג הנראית כמו פריזר ענק, והמכונה, משום מה, מחנה מספר שלוש. שמונה איש דחוסים בתוך הפריזר, ובגלל הבישולים והבל נשימותינו מטפטפות כל הזמן טיפות מהתקרה. כמובן

יום עצל במחנה הבסיס. בשעה 18:00 מפולת אדירה מתגלגלת מההר, עוברת את מישורי הקרח ומזעזעת את המחנה, קורעת אוהלים, עושה רעש עצום ומשאירה את כולנו מלאים בשלג בכל מקום. לכל כוחותינו שלום. סטפן, שאוהלו לא החזיק מעמד, עובר לאוהל שלי ושל גלעד. מזג האוויר כרגע מחורבן לחלוטין. שלג כבד יורד כל הזמן והופך את החלק הראשון של הטיפוס למסוכן. ייתכן שנאלץ להעביר כאן עוד יום-יומיים עד שתחלוף סכנת המפולות. אני לא מתלונן על כך, עדיף להיתקע כאן מאשר גבוה על ההר. בינתיים אני שוכב לי באוהל ומאזין בווקמן למוסיקה קובנית, הגורמת לי להתגעגע קצת לארצות חמות ולחות, ומכניסה אותי למצב רוח לטיני.

מפולת השלג מעל מחנה הבסיס

4\11 יום 11

עושה רושם שהמצב קורס. אני סובל מבעיות עיכול קשות וסטפן כמעט התמוטט בדרך לשירותים. מזג האוויר עדיין גרוע, אך לפחות זה כופה עלינו מנוחה במקום נוח. לא הייתי רוצה להיות עכשיו במחנה 2 או 3, ובוודאי שלא מטפס בדרך לפסגה. ההר כל כך תלול שאין וולו מקום אחד, למעט המחנות, שאפשר לעצור ולשבת בו, שלא לדבר על להפשיל מכנסיים פעם בכמה שעות.

מדהים איך בסוף קבוצה תמיד מאזנת את עצמה. אני, שמרגיש בכל פעם בשירותים כאילו שאני מנסה להמליט קיפוד שלא כדרך הטבע, מעודד את האחרים ודוחף אותם לצאת היום לעבר ההר. אני יודע שעוד כזה יום של דיכאון במחנה הבסיס יהיה הרסני לכל סיכוייה של המשלחת (השלושה שעדיין כאן). אם לא נצא היום, אני חושש שכבר לא נצא. נראה לי שכולנו מחפשים תירוץ טוב כדי לא לצאת גם היום, אולי בכלל אנו מחכים שאחד מאתנו יתפוס פיקוד ויודיע: "אין ברירה, חבר'ה, חוזרים הביתה". הגעתי ללא מעט פסגות הרים, רק בגלל שכל אחד חיכה שהשני יישבר קודם. פאק, בחור קוריאני מוזר, יושב בחוץ ושר שירי דיכאון קוריאניים בקולי קולות. למרות שאני לא מבין כלום, אני מסכים עם כל מילה. צריך להתחיל לארוז...

18/25 יום

היום הגדול הגיע. למרות מזג האוויר הגבולי, יצאתי עם אדם בחמש לפנות בוקר בניסיון להגיע לפסגה. רוחות עזות וראות מוגבלת הפכו את הטיפוס לסיוט אמיתי, אך ביליתי יותר מדי זמן על ההר מכדי להמר ולהמתין למזג אוויר טוב מזה. המדחום הורה על 25 מעלות מתחת לאפס. מכיוון שרוח בעוצמה כזו מורידה את הטמפרטורה בכ-40 מעלות, אני מעריך שהיא הגיעה בסופו של דבר לכ-60 מעלות צלזיוס מתחת לאפס. הטיפוס היה תלול בהרבה משציפיתי. צעדים מסוימים על הסלע המצופה שכבת קרח דקה דחפו אותי כמעט לקצה יכולתי. בגובה של למעלה מ-6500 מטר לא קל ללכת, שלא לדבר על טיפוס בשיפועים שליליים. לאחר כ-7 שעות עלייה איבדתי לחלוטין את התחושה באצבעות הרגליים. מאחר שכמה ניסיונות הפשרה ועיסוי לא הועילו לכף רגלי הימנית, עמדתי בפני דילמה קשה. הייתי במרחק 300 מטר מהפסגה, כה קרוב, אך מצד שני כה רחוק. לפני עוד לפחות 3 שעות טיפוס, ידעתי שאלה יכולות להיות קריטיות לאצבעות שלי, ובלב כבד החלטתי ששום פסגה אינה שווה כף רגל או כמה אצבעות והתחלתי לרדת. הסופה הלכה והתפתחה, ובשלב זה הראות הייתה מוגבלת למטרים ספורים בלבד. בכל עצירה קפאתי מיד, ונאלצתי להמשיך לנוע ללא הפסקה במשך שעות ארוכות. הייתה זו הפעם הראשונה שקפאו לי הגבות! שני הנטיפים היורדים מהן ודאי גרמו לי להיראות כמו הפרופ' ישעיהו לייבוויץ' מפוסל בקרח. עכשיו אני יושב בשקט של המחנה השלישי, ומנסה להפשיר את איברי הקפואים. מחר צפויה לי ירידה ארוכה. אני מקווה שחוסר התחושה באצבעות הרגליים לא יקשה עליי יותר מדי.

19/26 יום - מחנה הבסיס 4100 מטר

במשך יותר מעשר שעות גלשנו למעלה מ-3000 מטר על חבלים רוסיים, מצופי קרח ומלאי קשרים. בדרכי למטה, אספתי את כל הציוד משלושת המחנות, והמשקל שעל גבי חצה את גבול 30 הקילוגרמים. הגעתי למחנה הבסיס תשוש פיזית, ובעיקר מנטלית. כל המתח והעייפות, שנצברו בי במשך כמעט חודש על ההר, השתלטו עליי לפתע. 25 יום הייתי מרוכז במטרה אחת ואין בלתי. לא נתתי לספקות ולפחדים לכרסם בי בזמן הטיפוס עצמו. אך עכשיו, לאחר נפילת המתח הגדולה, כל חלומותי ומאויי היו מרוכזים בשק שינה אחד.

למחרת ארזתי שוב את התרמילים, אך הפעם היו פניי מועדות למטה, הביתה. כאשר המסוק נחת הגנבתי מבט אחרון אל ההר, אשר עמד לו שם במלוא תפארתו, אדיש אליי ואל שאר המטפסים, כפי שהיה גם חודש לפני כן. אני נשבע שבזמן שצעדתי לעבר המסוק התלבטתי, ברצינות מוחלטת, האם לפנות שמאלה, לעקוף את המסוק ולתת ניסיון נוסף. ניסיון כושל להרגיש את כפות הרגליים קטע את ההתלבטות באיבה. עליתי על המסוק.

שהן ימצאו את דרכן דווקא לעורף או לאזור חשוף אחר. הכול פה קפוא לחלוטין. נטיפי קרח נתלים בכל דבר חשוף, כולל השפם והזקן, ועליי לעשות הפסקה בכתיבה מדי דקותיים ולהפשיר את ידיי, המאבדות תחושה במהירות. מזג האוויר בחוץ הוא הגרוע ביותר שהיה על ההר מאז שהגענו לכאן. פתח המערה נחסם פעמים מספר ונאלצנו לפלס את דרכנו החוצה בעזרת אתי חפירה. אני בתוך שק השינה עכשיו, מתכוון ליום של אי-עשייה מוחלטת, למעט כתיבה ואכילה. השעה, כדי להבהיר את מצבי העגום, היא תשע וחצי בבוקר. אני לא משוכנע שיש לי מספיק סבלנות להמתין פה 3-4 ימים למזג אוויר טוב, שיאפשר לי להגיע לפסגה.

אנו מסודרים במעין שני אגפים של ארבעה, וישנים במקביל לפתח. אנו שוכבים כמו סרדינים בקופסה, גם מבחינת גובה התקרה, וכשאחד מסתובב בשנתו, על כל האחרים להסתובב אתו. כשאחד מאתנו רוצה לצאת לשירותים, זהו פרויקט של ממש - עליו לזחול מעל חבריו הישנים ולהתלבש בתוך הכוך הצפוף; חובה ללבוש את כל הביגוד החם לפני היציאה אל הכפור, כי בחוץ הרבה יותר קר מאשר בפנים.

13/20 יום - מחנה הבסיס - 4100 מטר

לאחר 3 ימים קפואים ומשעממים, שבהם לא השתפר מזג האוויר כהוא-זה, נגמרו בלוני הגז שהבאתי אתי. נאלצתי לרדת בחזרה את כל הדרך הארוכה עד מחנה הבסיס, תוך הידיעה שעליי לחזור על אותה הדרך בדיוק בעוד יומיים-שלושה. רק כשחזרתי קיבלתי את הבשורות הרעות. פיטר, בחור גרמני כבן 50, שאתו התיידדתי מאוד בימי ההמתנה במחנה הבסיס, נהרג שלשום בנפילה מגובה 5200 מטר. למרות שכוח החילוץ הגיע אליו במהירות רבה, כבר לא היה באפשרותם להצילו. לפיטר היו חברים רבים בישראל, ואף הזמנתי אותו להצטרף אליי לטיפוס סלע בספטמבר, אז התעתד לבקר בארץ. ביומיים האחרונים נהרגו עוד שני מטפסים בשני אירועים שונים, אך עושה רושם שבמחנה עולם כמנהגו נוהג. אני שמעתי על האירועים רק הרגע, אך כל האחרים ודאי כבר הפעילו את מנגנוני ההגנה המפותחים כל כך אצלנו, המטפסים, והמאפשרים לנו לחזור בכל פעם מחדש להרים, למרות הסיכונים.

יום 24 - מחנה 3 - 5950 מטר

עוד בוקר, השני במספר, של מזג אוויר גרוע במחנה 3. מה עושים שוב שלושה ימים במערת שלג? עד מתי נתעורר בארבע לפנות בוקר ונקווה למזג אוויר טוב, לשווא? לפחות השכנים טובים בעיניי. ישנו אדם מפולין, המזכיר לי את אותו בן אצילים פולני מ"עפיונים" של רומן גארי, אחד הספרים האהובים עלי ביותר. בקושי בן 17, חתימת זקן טרם ניכרת על פניו, אך יש בו משהו מן האצילות שקשה להסביר. מיכאל מצ'כיה וחמישה רוסיים נוספים משלימים את מנייננו לשמונה. התיק כבר ארוז לפסגה, התה כבר ממתין בתרמוס, כעת לא נותר אלא להתפלל לשוך הסופה.

www.lapidot.net

עד 40% הנחה לחברי מועדון האלפיני

Clidris

רתמת ישיבה Petzl

320 ?
ש: במקום 455

Grigri

מכשיר גלישה/אבטחה Petzl

230 ?
ש: במקום 335

Meteor

Petzl

170 ?
ש: במקום 340

מחירים ומבצעים נוספים לחברי מועדון האלפיני תוכלו למצוא

בחנות טיפוסים- נמל תל אביב הישן-03

'שעות פתיחה א- ה' 10:00 - 18:00 ו' 09:00 - 15:00

הנחיתה, לאחר 25 דקות, במחנה ההתאקלמות באקול, הכניסה אותנו להלם מוחלט. לאחר חודש של חיים בשחור-לבן, כשהטמפרטורה מתחת לקו האפס - נחתנו בעולם ירוק, חם ומגוון. כמעט שכחנו שהדבר אפשרי בכלל. התהלכנו שם כשיכורים, נגענו והרחנו כל דבר בפליאה גדולה. עד אז לא הבנו עד כמה הצבעים והריחות היו חסרים לנו.

את הדרך בחזרה לאלמטי עשינו, על-מנת לעקוף את הפקקים, באמבולנס השייך לחברה שאת שירותיה שכרנו. לא מומלץ להזדקק לאמבולנס בקזחסטן. נתקענו כל כך הרבה פעמים בדרך, שגם אנו, שהתחלנו את הנסיעה בריאים, כמעט ולא החזקנו מעמד. אין לי מושג האם הדלק - אוקטן 76 - הוא שגרם לבעיות, אך לאחר לא יותר משעה החל האמבולנס להשתנק ולהשתעל, ומנועו דמם. הנהג, המתפקד גם כמכונאי לעת-מצוא, רכן מלוא גופו אל תוך המנוע והשליך החוצה שלל חתיכות מתכת ושאריות מזון. לאחר דקות מעטות הוציא את ראשו המפויח ושאל, בפוצה של מק'גיוור: "למישהו יש מצית?" אדם הוציא מכיסו מצית חד-פעמי, הנהג פירק מתוכו חתיכה קטנטנה וצלל חזרה מאחורי מכסה המנוע. להפתעתנו הרבה, הרכב אכן הניע ונסע. מדי כמה קילומטרים נאלצנו לחזור על הטיפול המיוחד. 12 שעות ארוכות הביאו אותנו בחזרה לאלמטי החמה והמיוזעת. חזרנו לעולם האמיתי.

בסך הכול, ניסו השנה 520 איש להעפיל לפסגה. מתוכם רק 79 איש עמדו במשימה זו, 5 מהם מהמשלחת שלנו. למרות, שלדאבוננו, איני נמנה עמם, זו הצלחה מסחררת לקבוצה. עם סטטיסטיקה של מטפס אחד מכל שישה ומחצה שמגיע לפסגה, חמישה מתוך שישה זה המון. בעיקר בהתחשב בעובדה, שרוב המטפסים שאתם דיברתי כבר טיפסו על האוורסט, והיו מנוסים בהרבה מאתנו.

ב-22 באוגוסט התקיימה תחרות הטיפוס המהיר על ההר. המנצח השנה, דניס אורובקו מקזחסטן, טיפס ממחנה הבסיס לפסגה בשבע שעות וארבעים דקות בלבד, חולף ביעף על מה שלקח לי 25 ימים ארוכים וקשים. למרות שידענו שדניס התאמן לתחרות הזו במשך כל השנה, כולל שלושה טיפוסים על ההר (עד הפסגה) לשם התאקלמות, חשנו כולנו תסכול לא מבוטל מול הישג מרשים זה.

למרות הסבל הרב והתנאים הקשים - ולמרות שלא הגעתי, בסופו של דבר, לפסגה - לא הצטערתי כלל על שבאתי לטפס בקזחסטן. טיאן-שן הוא אחד הרכסים המרהיבים והמבודדים ביותר שבהם טיפסתי עד היום. אין לי ספק שעוד אשוב.

לתגובות ולשאלות: arielhan@yahoo.com

*אריאל הינו מטפס צוקים והרים, חבר במועדון האלפיני וחי בתל אביב.

לחבל כפול) למעבר יותר חלק של אובר הנגים ואז לרוב אפשר לגלוש בפעם אחת.

חלום של אתר: ה- Gunks

כתב: דניאל שליט*

בטח כולם מכירים את ההרגשה ששוטפת את כל הגוף כשמסיימים מסלול שכמעט נופלים בו, אבל מצליחים. כשמיששתי את האחיזות מעבר ל overhang קיוויתי שזה יהיה המקרה ולא איזה נפילה עצבנית. אמרתי שוב תודה בלב למי שהמציא את ה"פרנדים" וחשבתי איזה ביצים היו לחבר'ה שפתחו את המסלול הזה בשנות ה-30 כשכל מה שהיה להם זה חבלי סידל ופיטונים. המסלול היה son of easy o והאתר היה Gunks.

אל Gunks התודעתי לראשונה לפני כשלוש שנים. אחרי עבודה בארה"ב החלטתי לטפס קצת ונפגשתי עם גלעד וגוון לשבועיים של טיפוס. אותם שבועיים השאירו טעם של עוד, ולמזלי לאחר מספר שנים החלטתי ללמוד בארה"ב והקולג' בו אני לומד נמצא 20 דקות נסיעה מהאתר (ההורים שלי עדיין בטוחים שזה הקולג' הכי טוב בארה"ב...)

Gunks, אחד מאתרי הטיפוס הראשונים בארצות הברית נמצא בצפון מדינת ניו יורק, מרחק שלוש שעות נסיעה ממנהטן. כל האזור מאוד יפה מלא אגמים, מסלולי הליכה (שביל האפלים עובר קרוב מאוד) ומסלולי אופני הרים. המסלולים הראשונים נפתחו בשנות ה-30 ומאז יצא לו שם של אחד מהאתרים הכי טובים באיסט-קוסט. המצוק אינו גבוה מאוד, פיץ' אחד עד שלושה פיצ'ים לכל היותר, אבל ישנם עשרות מסלולים בכל רמה מ-5.4 ועד 5.13. ישנם מסלולים מכל הסוגים – מפייסים עדינים וטכניים ועד אובר הנגים עצבניים במיוחד. ההובלה באמצעות אבני עיגון בלבד, אין בולטים לחלוטין למעט מספר תחנות, הגישה הרווחת פה היא שאם אי אפשר להוביל באמצעות אבנים לא מובילים ולא מבלטים. הייחוד של המצוק הוא בחריצים אופקיים המאפשרים טיפוס מאוד בטוח. לאחר מספר ימי טיפוס (ומספר נפילות) קולטים שהעגינות מחזיקות מעמד הביטחון עולה, הביצים גדלות, ומעיזים להוביל כמעט באותה רמה של הובלה ספורטיבית (כן כן, הסמל בצבא צדק - הכול בראש). כמו שכתבתי ישנם מסלולים בכל הרמות, משהו בסביבות 400 (וגם היותר קלים מאוד מהנים ולא מרגישים "טיפשיים"), מספר תקרות נחמדות, (רק אבנים, לא בולטים זוכרים?) בדורים סבירים לכל הדעות 5.7 ומעלה.

High Exposure הוא דוגמה טובה למסלולים באתר. המסלול נפתח בשנת 41 ונחשב לאחד הקלאסיים באתר, ישנם 3 פיצ'ים כאשר האחרון הוא אובר הנג נחמד. אל אף שהמסלול הוא "רק" 5.6, הוא לא משעמם לרגע וכל הזמן חושבים על החבר'ה שפתחו אותו בלי פרנדים... רוב החברה כאן מטפסים עם חבל 60 מטר אבל ההמלצה האישית שלי היא חבל כפול 60 מטר (לפי דעתי האמריקאים פשוט לא כ"כ רגילים

דניאל שליט מנסה לטפס ב-Gunks.

לשכנע אותם כבר שנה להביא גולדסטור... ברחוב המרכזי ישנה חנות ציוד טיפוס בשם Rock and Snow קצת יקרה אבל עם מבחר ומלאי של כל מה שאפשר לחלום עליו. ההמלצה שלי היא להיכנס כמו שנכנסים לקזינו – מזומן בסכום שמתכוננים לבזבז ולהשאיר את כרטיס האשראי באוטו, אחרת לא יהיה כסף לאוכל... החנות גם משמשת כמרכז מידע והמוכרים די ידידותיים. קניית חובה אחת היא המדריך של המקום "The Gunks" ספר שמתאר הכול ומכיל את כל המסלולים.

אני באמת מקווה שזרעתי בכם את הרעב לבוא לטפס פה כי זה באמת אתר מדהים. למי שיש שאלות, או שרוצה לבוא לטפס פה אפשר לשלוח לי מייל או אם אתם בארה"ב לטלפן.

טיפוס נעים ובטוח (פה כמעט כולם מטפסים

עם קסדה...)

daniel_shalit@hotmail.com

845-483-2447

*דניאל מטפס כשבע שנים ובשנתיים האחרונות חי, לומד ומטפס בארה"ב.

ציוד מומלץ: 15 רנרים ארוכים, מספר סלינגים וטבעות ננעלות, סט פרנדים ושני סטים של רוקים (אפשר להשאיר את הטריקים בבית) וקסדה.

החברה המקומיים מאוד נחמדים - חלקם בגיל של ההורים שלנו ועדיין מטפסים, רובם מאוד שמחים לעזור בהתמצאות שקצת מבלבלת בימים הראשונים. ישנו אתר קמפינג אחד מרחק חמש דקות נסיעה מהמצוק שבו כל המטפסים דלי התקציב ישנים ובהחלט ישנו הווי מטפסים בערבים (והמבין יבין). החיסרון היחידי של האתר הוא שהוא שמורת טבע ולכן צריך לשלם. כניסה חד פעמית עולה \$4 אבל למי שמתכוון להישאר זמן ממושך (ויש למה) עדיף לעשות מינוי שנתי שעולה \$70.

למי שהפרוטה מצויה בכיסו, ישנה עיירה מאוד נחמדה בשם New Paltz במרחק 15 דקות נסיעה. New Paltz היא מן עיירת היפים קטנה עם המון חנויות קטנות (לפי דעתי זאת מרכז השרוואלים של ארה"ב) ברים, ומסעדות לא מאוד יקרות. ישנם מספר מוטלים ביציאה ובכניסה לעיירה. חיי הלילה לא מאוד סוערים ומתמצים בסרט, בר או סרט (או בר וסרט). למי שמתגעגע לארץ ישנו בר שמגיש מכבי - אני מנסה

תולעת ספרים - מדור הספרות

במדור זה נשתדל להביא כל פעם מידע וביקורת של ספר בענייני טיפוס. כל הספרים שיובאו (לפחות בשלב ראשון) נמצאים בספריית ההשאלה של המועדון האלפיני וניתנים להשאלה (ללא כסף). הפעם במדור על רב המכר של John Krakauer

INTO THIN AIR JOHN KRAKAUER, 1997

כתבה: מיה שכטר.

הספר מספר על האסון שהתרחש על פסגת האברסט בשנת 1996. בארוע זה נהרגו רוב הול וסקוט פישר שהיו בין המטפסים הטובים בעולם באותו זמן.

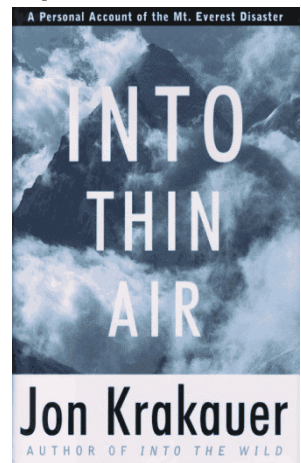
הסיפור עצמו הוא טרגדיה של טעויות במקום שבו אפילו טעות אחת יכולה לגרום למוות.

הספר נכתב ע"י ג'ון קראקוור שהשתתף במשלחת של רוב הול בתור עיתונאי, לו עצמו ניסיון אלפיני לא קטן ואכן הוא הצליח להגיע לפסגה באותו ארוע ולחזור בחיים. הספר השאיר עליי רושם רב, בייחוד האוירה ששורה על ההר הגבוה בעולם, היצר האדיר שטבוע באותם אנשים - לעשות את זה ויהי מה! אפילו על חשבון חייהם של אנשים אחרים ולפעמים גם על חשבון החיים שלהם עצמם. זוהי אובססיה שקשה לי להבין. את הספר קראתי בנפאל, אחרי טרק בהימלאיה וביקור של האברסט מהצד הטיבטי. בשבילי 5000 מ' זה בהחלט מספיק, הרגשתי את השרירים במחנה הבסיס מתאמצים, את קשיי הנשימה וחוסר החמצן, את הקור הנוראי והרוחות החזקות וכל זה "רק" בגובה 5000 מ' אז אני לא רוצה לחשוב מה הם הקשיים בגובה 8000.

הסיפור שהיה שם מצמרר, בלי לגלות לכם יותר מידי אני כבר יכולה להגיד שהסוף לא טוב וכל זה נובע מהרבה תכונות אנושיות כמו גאווה, יהירות, אנוכיות ושאפתנות. חיי אנשים נלקחו שם בגלל שטויות, אנשים דנו את חבריהם למוות והשאירו אותם על ההר וחלק לקחו החלטות שגרמו למותם של אחרים.

בנוסף אפשר ללמוד הרבה על הטיפוס האלפיני, ובפרט על הטיפוס על האברסט: שלבי ההתאקלמות, המסלולים האפשריים, הקשיים הספציפיים באברסט, על השרפות ואיך פועלת משלחת מסחרית.

לדעתי הספר משאיר הרבה מקום למחשבה ואני ממליצה לכם לקרוא ספר זה בייחוד בתור מטפסים שבסתר ליבם שואפים יום אחד לכבוש את האברסט או כל פסגה מושלגת אחרת.

מסלול מכשולים - הטור הטכני

כתב: מיכה יניב

נורית מירושלים שואלת: מי הם החברים (פרנדים) שלי, איך הם עובדים והאם ניתן לסמוך עליהם?

תשובה

היום נדון בסוג המתוחכם באמת של אבני עיגון- אבני עיגון מופעלות בקפיץ (SLCD- Spring Loaded Camming Device). האגדות על המצאתו של הפרנד הראשון הן רבות ומגוונות. החל בסיפורים יבשים על מטפס שהיה גם מהנדס והכיר היטב את העקרונות של ספירלות ועקומות שומרות זוויות, וכלה במעשיות על מטפס שקיבל את הרעיון מפתחה של מטריה ביום גשום...

פרנדים הם אבני עיגון בעלות חלקים נעים, צירים וקפיצים, והן ממש ראויות לתואר אבני עיגון אקטיביות. השם הנכון לאבני עיגון כאלה הוא SLCD או אבני עיגון מופעלות בקפיץ (Spring Loaded Camming Device). לאבני עיגון אלה שלוש או ארבע כנפיים, בעלות צורה מיוחדת, שתוסבר בהמשך. הכנפיים נעות על ציר, ומופעלות על ידי קפיץ, המביא אותן למפתח המקסימאלי האפשרי. לחיצה על ההדק מכווצת את אבן העיגון וכך, במצב זה היא מוחדרת אל תוך החריץ. הרפיה מן ההדק תביא להיפתחות הכנפיים עד לדפנות החריץ. במצב זה הדבר היחיד המחזיק את

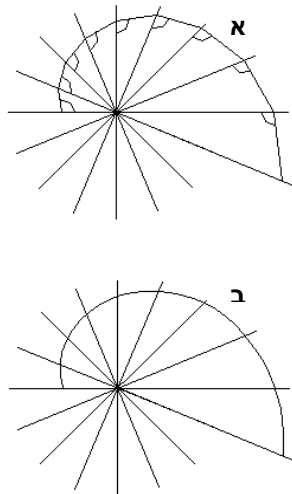

Friend קשיח של חברת WILD COUNTRY

הפרנד במקומו הוא החיכוך הנוצר על ידי הקפיץ הלוחץ את הכנפיים אל דפנות החריץ. כאשר מופעל עומס על הפרנד, אותו החיכוך שואף לפתיחה נוספת של הכנפיים ואיתה לחץ גדול יותר על דפנות החריץ (שנשאר באותו הגודל).

הפיסקה הבאה היא טכנית יותר מן האחרות וניתן לדלג עליה. מספיק להבין כי הצורה הגיאומטרית של הכנפיים קובעת כי זווית המגע בין הפרנד לדפנות החריץ תהיה קבועה, בלי תלות ברוחב החריץ. על כל פנים, פרנדים בנויים כעקומה ספיראלית, כזו שתוך כדי הסיבוב שלה היא הולכת ומתרחקת מן המרכז. עקומה כזו ניתן לצייר בקלות: נקבע נקודה כלשהי כמרכז, נשרטט קרניים היוצאות ממנה במרווחי זווית קבועים, ונבחר על אחת מן הקרניים נקודת התחלה. נבחר זווית כלשהי (באיור א הזווית היא 97°) ונתחיל לשרטט את העקומה: מן הקרן שנבחרה ננקודת התחלה נשרטט קטע ישר אשר הזווית בינו לבין הקרן היא הזווית שנקבעה. בנקודה בה הקו חותך את הקרן הבאה

נתחיל קו חדש באותה הזווית הקבועה. הקו שקיבלנו בנוי מקטעים ישרים כפי שנראה באיור א. הזוויות המסומנות באיור כולן שוות והן 97° . אם נקטין מאד את מרווחי הזווית בין הקרניים, ונגדיל מאד את מספר הקרניים, נקבל עקומה כפי שנראה באיור ב. אם הזווית בין הקרן לקו קטנה מתשעים מעלות, העקומה הולכת ומתקרבת אל המוקד. אם היא בדיוק תשעים מעלות,

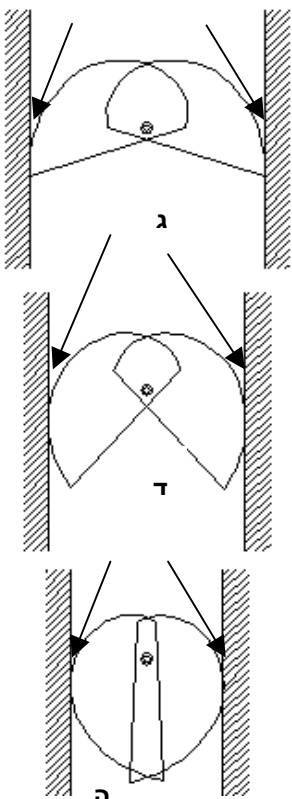
נקבל עיגול, כלומר המרחק אל המוקד נשאר קבוע, ואם הזווית גדולה מזווית ישרה, העקומה הולכת ומתרחקת מן המוקד.

בפרנד, הכח מופעל לאורך קו היוצא מן המוקד (הציר של הכנפיים), ומוביל אל נקודת המגע. במקרה שלנו נקודת המגע היא על דופן החריץ. המבנה של הכנפיים,

כעקומה כזו שתיארנו, גורם לכך שהזווית בין הכח המופעל לבין משטח המגע נשארת קבועה. ניתן לראות זאת באיורים ג, ד, ה. באיורים אלה מתואר אותו הפרנד בחריצים שונים ברוחבם, אולם זווית המגע עם דפנות החריץ אינה משתנה (החיצים מורים על נקודות המגע).

האחיזה של הפרנד בחריץ היא בכח החיכוך בין הכנפיים לדופן החריץ. כח החיכוך, כזכור לנו משיעורי הפיזיקה, מופעל באיזור מגע בין שני גופים והוא תלוי בשני דברים. הראשון הוא מקדם החיכוך והשני הוא הכח המופעל בניצב למישור המגע. מקדם החיכוך הוא תכונה של שני החומרים הבאים במגע.

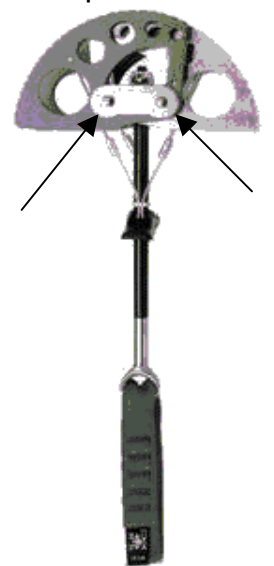
במקרה שלנו נקבע מקדם החיכוך על ידי סוג הסלע והסגסוגת ממנה בנויות הכנפיים. הכח המופעל בניצב למישטח המגע בין שני הגופים גדול ביותר כאשר הכח מופעל בניצב ממש, וככל שהזווית שונה מ 90° כך קטן רכיב הכח המופעל בניצב למישור (דוגמה לכך אנו מכירים מנעלי הטיפוס: ככל שהאחיזה עליה אנו עומדים משופעת יותר, כך החיכוך קטן). סיכוי טוב ביותר להחליק הוא על קיר אנכי ללא אחיזה. כדי למנוע

בחלוקה אנו נשענים לאחור באופן אינסטינקטיבי, כך שמופעל כח גדול יותר בניצב לקיר ולא במקביל לו). נחזור אל הפרנדים. בחריצים שדפנותיהם ישירות. זווית המגע נשארת קבועה, בגלל שכך בנינו את הכנפיים, כעקומה השומרת את הזווית. זווית זו קובעת את החיכוך ולכן גם החיכוך נשאר קבוע, ולכן באותו העומס יפעל אותו כח חיכוך בחריצים ברוחב שונה. הפרנד מחזיק באותה המידה בחריצים קטנים וגדולים. מלבד זאת, ככל שהעומס המופעל על אבן העיגון גדול יותר החיכוך הולך וגדל. במילים אחרות, העיגון 'מחזיק' יותר טוב ככל שהכח המופעל עליו גדול יותר, זאת כמובן בתנאי שהחיכוך גדול יותר מן הכח המופעל על העגינה.

קיימים בשוק מספר רב של מכשירי עיגון המופעלים בקפיץ, המיוצרים על ידי חברות שונות. כולם מבוססים על אותם העקרונות, וההבדלים ביניהם הם לרוב קטנים (למשל, זווית מגע שונה ממכשיר אחד למשנהו). הפרנדים הראשונים יוצרו על ידי חברת WILD COUNTRY והאלמנט נושא העומס בפרנדים האלה היה מוט אלומיניום מאסיבי למדי. הם נקראו פרנדים קשיחים (rigid friends). לפרנדים הקשיחים חסרון אחד בולט בחריצים אפקיים. במקרים מסויימים מופעלים על המוט, המחובר לציר של אבן העיגון, מאמצי כפיפה שעלולים לעוות או לשבור אותו. לעומת זאת הפרנדים הקשיחים מצטיינים בפעולה מדוייקת ותגובה מהירה יותר (העברת הכח ל'כנפיים' היא מיידית) והם ממשיכים לעבוד שנים רבות ללא תקלות. רוב ה-SLCD המיוצרים כיום אינם 'קשיחים' אלא 'גמישים'. האלמנט נושא העומס בפרנדים 'גמישים' הוא כבל פלדה היכול להתכווץ לכיוונים שונים ואינו נשבר. מכשירים אלה נקראים בשם פרנדים גמישים (flexible friends או בקיצור flexy friends).

שתי קבוצות של SLCD, הראויות להתייחסות מיוחדת, הן בעלי הציר הכפול. ובעלי הציר הכפול. המכשירים בעלי הציר הכפול הם ה'קמלוט' (Camalot, כידוע, הוא שם הטירה של המלך ארתור. ניתן גם לקרוא: Cam-a-Lot). השם הוא משחק מילים על תכונתו של המכשיר לעשות הרבה camming) חברת Black Diamond. הציר הכפול מאפשר לאבן העיגון להתאים לטווח רחב יותר של גדלי חריצים ובאותו הזמן משמש גם כמעצור מאסיבי המונע מהכנפיים 'להתהפך' ומאפשר להשתמש בה גם כאבן עיגון פאסיבית.

Cam-a-Lot של חברת Black Diamond. החיצים מורים על הציר הכפול

HB Cam עם כבל כפול

בבקבוצת בעלי הכבל הכפול ניתן למצוא מכשירים דומים רבים. חברת HB מייצרת את HBQuadcam, Metolius מייצרים את 3Cam ו-4Cam, WB מייצרים את TCU (Tri-Cam-Unit) ועוד רבים אחרים. אפילו הקמלוט, כל המידות בעיצוב הישן, יוצר עם כבל כפול. הכבל מתחבר בצורת U לשני צידי הציר של אבן העיגון. החיבור נעשה בהלחמה, שהיא שיטת חיבור חזקה מאד. המכשירים בעלי הכבל הכפול מאפשרים הפעלה באצבע אחת (מה שקרוי בפי המקצוענים one finger trigger). החסרון הבולט ביותר של הכבל הכפול הוא שהחיבור הכפול לציר עשוי, במקרים מסויימים לגרום לחלוקה לא סימטרית של הכח, ולסיבוב אבן העיגון בתוך החריץ. במקרים מסויימים סיבוב כזה עלול לגרום לשליפתה של האבן.

TCU (Tri-Cam Unit) ושאר ה-SLCD בעלי שלוש ה'כנפיים' הם לרוב פחות יציבים במקום בו הם הונחו ויכולים לזוז ולהסתובב ביתר קלות. לעומת זאת הם בעלי מימדים ופרופיל קטנים יותר ומתאימים גם לחורים אליפטיים (חריצים קצרים) בהם אין מספיק מקום לפרנד רגיל. מכשירים אלו תוכננו במקור במיוחד לשימוש בחורים אליפטיים ועגולים (פוקטים pockets) של קוורץ בגרניט, ולכן הם מצויינים.

הערה אחרונה והיא בנוגע לסוגי סלע שונים. החיכוך המופעל תלוי בסוג הסלע, כמובן. מקדם החיכוך, שנזכר קודם, בין הסלע לבין החומר ממנו עשויות הכנפיים משפיע על יכולת האחיזה של הפרנד. בסלע שונה יהיה מקדם חיכוך שונה. הפרנדים הראשונים יוצרו במיוחד לסדקים בגרניט, שהוא סלע קשה. אבן חול, למשל, אינה קשה כמו גרניט, אבל בנויה מגרגרי קוורץ שהם קשים מאד. פרנד שלא ישבור את אבן החול, כפי הנראה יהיה עגינה טובה בה. גיר, לעומת זאת אינו קשה בכלל, וידועים לא מעט מקרים בהם נשלפו פרנדים מתוך חריצים וחורים בגיר. ככלל, לא מומלץ להשתמש בפרנדים, קמלוטים, TCU ודומיהם בסלעי גיר, דולומיט, קירטון, ואפילו בסדקי גרניט בהם הסלע בחריץ מצופה בשכבה דקה, השונה משאר הסלע. בארץ, כמעט כל המצוקים בהם אנחנו מטפסים הם סלע גיר בצורותיו השונות (בכרמל, בגליל, בהרי יהודה, במדבר יהודה) ולכן טריקים, רוקים והקסים יהיו בחירות נבונות יותר כעגינות. על הגרניט של סיני ובאבן החול של ואדי ראם, הפרנדים שימושיים יותר. ניתן היה להתאים את הפרנדים לשימוש בסלעים קרבונטיים (גיר ודולומיט) במספר אופנים. לשם כך יש לשנות את הכח המופעל על דפנות החריץ על ידי שינוי

החלק השלישי והעיקרי של הכנס הווה סיכום מקצועי לשלושת המקרים, עסק בסיפורי תאונות דומות שהתרחשו בארץ ובעולם בשנים האחרונות ומתן המלצות מקצועיות ברמה טכנית שונה לגבי הנושאים הקשורים בתאונות המדוברות. ברצוני לציין שמטרת הכנס לא הייתה הצגת 'דוח'ות תאונה' או הפקת לקחים ספציפיים לגבי כל תאונה. המטרה הייתה הגברת המודעות אצל כלל המטפסים לגבי הסיכונים הטמונים בחוסר מקצועיות וחוסר תשומת לב בזמן עבודת חבל, היות ושני אלה הם הגורמים המרכזיים לתאונות בתחום הטיפוס.

למרות האמור לעיל, התבקשתי להציג מספר לקחים ספציפיים לגבי המקרים המוזכרים, והרי הם לפניכם:

1. כללי ביותר: טיפוס הוא ענף ספורט מסוכן ותאונות בו ימשיכו להתרחש. מומלץ שכל העוסק בתחום זה ירכוש ידע בסיסי במתן עזרה ראשונה שכן טיפול רפואי לא נכון יכול להזיק לפצוע ולגרום לנזקים בלתי הפיכים.
2. רגע לפני שמעבירים עומס למערכת אבטחה כלשהי (מערכת גלישה במקרה של זאב) חשוב להעביר מבט קצר על המערכת ולבדקה. הרגל עבודה זה היה מונע את התאונה במצוק הנעלם.

3. קשה מאוד למצוא את הגורם הישיר לתאונה בשילת, אך עם זאת, רוב התאונות מסוג זה קורות דווקא בירידה מהמסלול ונגרמות לרוב בעקבות עבודה לא נכונה עם מכשיר החיכוך או כתוצאה מכך שהחבל קצר מדי והוא בורח מאמצעי החיכוך (כלומר קשר בקצה החבל יכול למנוע מקרה כזה). בזמן ההגלשה מומלץ להחזיק את החבל בשתי הידיים (רוב המטפסים מגלישים ביד אחת) היות ובצורת עבודה זו יש שליטה טובה יותר על קצב ההגלשה והיא מצמצמת במידה ניכרת את הסיכוי לעזיבה אינסטינקטיבית של החבל במקרה של תקלה: קוץ תקוע בחבל, קינק בחבל, עקיצת דבורה ביד המגלישה וכדומה.

בחלק האחרון של הערב ניתן גם הסבר קצר על יחידות החילוץ הפועלות בארץ. במדינת ישראל ישנם שני גורמים רשמיים המתעסקים בחילוץ חבלים מאזורים שאינם נגישים לכלי רכב ולאמבולנסים של מד"א: יחידות החילוץ של המשמר האזרחי ויחידת החילוץ של חיל האוויר (669).

ישנן 8 יחידות החילוץ השייכות למשמר האזרחי. יחידת חילוץ גולן, גליל כרמל, מגילות (צפון ים המלח), עין גדי, ערד, ערבה, הר הנגב ויחידת חילוץ אילת. יחידות אלה בנויות ממתנדבים המקבלים הכשרה בתחום החילוץ מגורמי צה"ל והמשטרה. יחידות אלה מתניידות לרוב באמצעות רכבי שטח ובצורה רגלית, הן מתאפיינות בהכרה טובה של השטח (כל יחידה פועלת רק באזור מצומצם), מספר רב של מחלצים וניסיון רב וארוך שנים בתחום החילוץ בתא השטח של היחידה. יחידות אלה מצויידות בצידוד חילוץ מתקדם, לרוב מצויים ביחידות מחלצים העוסקים בחיי היום יום בתחום הרפואה (רופאים, פרמדיקים, חובשים). זמן הגעתם לנקודת החילוץ תלוי בזמינות המחלצים

הזווית המגדירה את העקומה (מה שיקטין במידה משמעותית את טווח הפרנד), על ידי בניית כנפיים רחבות יותר (מה שיהפוך אותו לכבד יותר) או על ידי שימוש במתכת קשה יותר (מה שיהפוך אותו ליקר יותר). כל זאת לא נעשה, מעניין למה... הובלה בטוחה

לא רוצה להיות סטטיסטיקה - מדור הבטיחות

כתב: ז'ניה פפיר.

כנס בנושא בטיחות – סיכום.

ביום חמישי, 8.8.03, ערך המועדון האלפיני כנס בנושא בטיחות. הכנס נערך בחנות טיפוסים שבתל אביב והשתתפו בו כמה עשרות מטפסים, ביניהם מטפסים מתחילים וותיקים מכל חלקי הארץ. הכנס כלל שלשה נושאים עיקריים. בחלק הראשון הוצגו המועדון האלפיני (על ידי עופר לוטריך) וחנות טיפוסים (על ידי שמעון חורב).

בחלק השני ניתנה במה להצגת סיפורי תאונות בהם התמקד הכנס:

- סיפור החילוץ של מטפס שנפצע בנחל תמרים שסופר ע"י קובי פלד, מטפס ותיק שהיה במקום האירוע ולקח חלק פעיל בחילוץ עצמו. קובי הדגיש את החשיבות במתן טיפול רפואי נכון במקום האירוע שכן טיפול רפואי לא נכון יכול להחמיר את הנזק לפצוע בצורה משמעותית.
- זאב גלוצמן סיפר על התאונה שקרתה לו במצוק הנעלם לפני כתשעה חודשים. בסיום טיפוס הובלה הגיע זאב לתחנת בולטים במטרה לרדת למטה. התחנה הייתה תחנה קבועה של חברת Fixe (חברה אמריקאית) ולידה היה מדף שאפשר להתעסק עם התחנה מבלי להעביר אליה את העומס. זאב התאבטח לתחנה ברצועה רפויה, חיבר את החבל לתחנה, ניתק את הרצועה המאבטחת ונשען על חבל הירידה. החבל, שלא היה בעומס לפני כן, התלפף ככל הנראה סביב התחנה להתנתק היוצא ברגע הפעלת העומס. זאב נפל את כל גובה המצוק מהתחנה עד למטה. במהלך סיפורו הדגים זאב את התאקלפות (זה בעברית?) החבל מהתחנה והסביר על צורות השימוש הנכונות.
- על התאונה האחרונה שהתרחשה בשילת לפני כחודשיים סיפרתי אני. לודה פלדמן מטפסת ותיקה ומנוסה מאוד טיפסה באחד המסלולים בשילת. המסלול היה קל ומוכר לה היטב. היא אובטחה על ידי בחור צעיר שנהג מדי פעם להצטרף עליהם לשבתות טיפוס. כשהגיע לסוף המסלול התיישבה על החבל והמאבטח החל להגלישה מטה. במהלך ההורדה נעזבו ידיו של המאבטח מהחבל שהחל לזרום ללא בקרה דרך אמצעי החיכוך. לודה נפלה מרחק קצר, ככל הנראה כ-2-3 מטר, נפלה על הגב ונפצעה בראשה ובעמוד השדרה. למרבה המזל לא נגרמו לה פגיעות בלתי הפיכות. אנו מאחלים ללודה החלמה קלה ומהירה.

הודעות המועדון

מבצע חברות במועדון: ניתן לעשות חברות במועדון האלפיני עד לסוף שנת 2004. עלות החברות 160 ש"ח (התשלום אינו כולל את התשלום לביטוח תאונות אישיות שניתן לעשותו דרך המועדון בעלות של 170 ש"ח לשנה).

פעילויות לחודשיים הבאים:

1. בשבת ה- 30.8 תתקיים **שבת טיפוס** של המועדון בצוקי גיתה. עלות לחברי מועדון 80 ש"ח ולאלו שאינם חברים 130 ש"ח.

מדריך: אדם.

2. ביום חמישי ה-28.8 בשעה 19:30 תתקיים **השתלמות הובלה בחבל כפול** בקיר בקריית אונו. ההשתלמות תיערך כשעתיים ובסופם מוזמנים המשתתפים לטפס בקיר עד 24:00. ההשתלמות נערכת כחלק מהכנה לקראת מחנה הטיפוס של המועדון בסוכות בואדי ראם. עלות 30 ש"ח לחברי מועדון שרוצים לטפס אח"כ בקיר (מי שאינו מטפס אח"כ בקיר 15 ש"ח). לשאינם חברי מועדון 60 ש"ח.

מדריך: מיכה יניב.

3. בשבת ה-6.9 תתקיים **השתלמות בטיפוס מלאכותי**. ההשתלמות תועבר בגיא בן הינום. משך ההשתלמות יום מלא. עלות השתתפות 40 ש"ח לחבר, 90 ש"ח לשאינו חבר.

מדריך: ז'ניה פפיר.

4. **דורון אראל מספר את ההסטוריה של טיפוס הרים וחוויות אישיות.** ההרצאה תתקיים ביום חמישי ה-11.9 בשעה 19:30 בקיר קריית אונו. הכניסה לחברי מועדון חינם (כולל טיפוס בקיר עד 24:00). לשאינם חברי מועדון 50 ש"ח. כולם מוזמנים.

5. **שבת טיפוס** ב-20.9. תתקיים שבת טיפוס בצוק היונים. בשבת יושם דגש על הכנה לקראת הובלה והובלה מדומה. עלות 80 ש"ח לחברי מועדון, 130 ש"ח לשאינם חברים.

6. בשבת ה-27.9 תתקיים **השתלמות חילוץ מוביל**. ההשתלמות תתקיים בצוקי גיתה ותיערך יום מלא. עלות לחבר 40 ש"ח ולשאינו חבר 90 ש"ח.

מדריך: ארנון נצר.

7. **מחנה טיפוס בואדי ראם** בחול המועד סוכות. לכל ההשתלמויות נא להירשם ולשלם (אפשר ורצוי בכרטיס אשראי) **אצל עופר בלוטריך** 360900-054 או (ועדיף) **בדוא"ל:**

ofer@israelalpine.org

*לכל הפעילויות שמתקיימות בשטח ניתן לעשות ביטוח תאונות אישיות יומי דרך המועדון בעלות של 15 ש"ח.

ובמרחק ההגעה (יחידות אלה אינן משתמשות במסוקים). הקפצת יחידות אלה מתבצעת באמצעות מוקדי חרום אזוריים: מד"א, משטרת ישראל, צה"ל, רשות שמורות הטבע וגם בצורה ישירה דרך בעלי התפקידים ביחידות.

איתור מקום הימצאותו של הפצוע מהווה בחילוץ רבים את החלק הקשה והארוך. במקרה של קריאה לעזרה חשוב להסביר בצורה מדויקת ככל האפשר את מקום הימצאותו של הפצוע. כמו כן מומלץ להצטייד במכשיר טלפון סלולרי היות והמכשיר יכול לשמש כמעין איתורן ולהקל על עבודת האיתור.

יחידת החילוץ של חיל האוויר: יחידה צה"לית העוסקת בין היתר בחילוץ אזרחים בשטחה של מדינת ישראל. יתרונה הגדול של היחידה הוא בשימוש במסוקים לצורכי הגעה לאזור החילוץ ובחילוץ עצמו ולפינוי מהיר וכן בזמינות עזרה רפואית מתקדמת בזמן החילוץ (רופא וחובשים/פרמדיקים המצויידים בציוד רפואי מתקדם).

זמן הגעה מקסימלי- 45 דקות
הקפצה – היחידה מוקפצת באמצעות מד"א, משטרת ישראל, צה"ל ויחידות החילוץ של המשמר האזרחי.

ישנן שתי יחידות חילוץ נוספות:

יחידת חילוץ גוש עציון

יחידת חילוץ שומרון

ברצוני להודות מקרב לב לכל מי שלקח חלק בארגון ובהוצאה לפועל של כנס זה ולחנות טיפוסים שאירחה אותנו ונתנה כיבוד קל והנחות על ציוד טיפוס לבאי הכנס.

חנות שפן הסלע מזמינה את המטפסים וחברי המועדון האלפיני להנות ממגוון המוצרים והפעילויות של החנות.

הנחות של עד 20% על מוצרי החברות המובילות בתחום:

▪ The North Face

▪ נעלי טיפוס – La Sportiva

▪ Deuter

▪ SALOMON

בנוסף אנו מפעילים מרכז מידע על אתרי טיפוס וגלישה בכלל ועל המצוק הנעלם והמצוק השקרן בפרט (סיפור דרך, פירוט ודירוג המסלולים) אפשרות להשכרת ציוד: נעלי טיפוס, רתמות, שקי מגנזיום, גרזני טיפוס, קרמפונים, נעלי SALOMON לטיפוס אלפיני ועוד...